

== Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENEK

== Inzerati: ==

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenomaj nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Socialna demokracija v besedah in dejanjih.

Kako socialna demokracija svoj program zatajuje, kadar ji kaže, je zadosti znano dejstvo. Na eni strani varra mase, katerim obeta popoln preobrat na vseh poljih, na drugi pa se prilagoduje obstoječi državi in socialnim razmeram, pa to seveda taji. Na ta način pride socialna demokracija večkrat v jako smešne položaje, o čemer socialnodemokratski listi ne pišejo, da bi se sodrugom ne odprle oči. Kako se je zadnjič v nemškem državnem zboru dokazalo, da je starega Bebla »zapustil spomin«, ko je trdil, da ni niti pogojno izjavil, da bo šel socialnodemokratski podpredsednik na dvor, a so drugi poslanci dokazali, da je to res obljubil — o tem smo že poročali. Danes pa hočemo pribiti, kako so se vedli 23. t. m. socialni demokrati v laški poslanski zbornici, ko se je šlo za aneksijo Tripolisa.

Glede tega vprašanja je laška socialna demokracija med seboj razcepjena. Bissolati je za, Turati proti, oba pa imata vsak svoje pristaše. Silno zanimivo je brati, kaj so socialisti v laškem parlamentu spričo debate o razširjenju suverenitete laškega kralja nad Tripolisem govorili.

Poslušajmo!
Glavni zastopnik tiste stranke, ki obsoja vsa rop, vsako osvajanje kolonij, vsako vojsko, ki je le v prilog kapitalizmu, vsak pretirani nacionalizem itd., Bissolati, je izvajal sledeče:

Čprav je on (govornik) bil nasproten tripoliškemu podjetju, je vendar mnenja, da se socialistična stranka ne sme odtegniti splošnemu narodnemu gibanju in da se mora pridružiti politiki osvajanja vedno večjega ozemlja, da more ondi narod izvrševati poslanstvo svobode in kulture. Klanja se heroizmu italijanske armade, ki je povzdignila ugled Italije po celem svetu. Sicer govornik ne bo glasoval za aneksijski dekret, vendar pa razume to dejanje, ki je hotela volja italijanskega ljudstva. On in njegova stranka ne bosta vladi delala v tem slovesnem trenutku nobenih težav. V Carigradu

naj ne stavljajo nikakih nad na opozicijo italijanske socialne demokracije, ki nikdar ne bo zatajila interesov domovine!

Tako je govoril med burnim odbravanjem meščanskih strank in ministrov kapitalistiške države voditelj laške socialne demokracije! Celo armadi se je ta sodrug poklonil!

Prišel pa je do besede tudi poslanec Turati. Ta je pa čisto drugih nazorov kakor njegov sodrug Bissolati. Dejal je:

Jaz sem toliko socialist kolikor demokrat in Italijan in zato želim, da se tripoliško podjetje srečno izteče. Mora pa izreči mnenje, da se mu ta politika zdi pogubna. Italija se je v svojih imperialističnih sanjah že enkrat prevarila, ko je pri Adui plačala s krvjo ambicije svojih mogočnjakov. Govornik izjavlja, da bi bil on rad akcijo vlade na vsak način preprečil, a se je vendar uprl misli na generalni štrajk z ozirom na posledice. Izjavlja, da je proti militaristični kolonialni politiki, češ, Italija je revna. Poslanec Bissolati se je zapletl v neskončna protislovja. Vlada, ki je to vojsko povzročila in aneksijski dekret izdala, je ničvredna

Komu naj zdaj ubogi sodrugi v Italiji in po vsem svetu verjamejo? Kako je mogoče, da si dva vodivna socialna demokrata v tako temeljnih vprašanjih tako bistveno nasprotujeta? Eden se izreka za dejanje, ki je označuje za kulturno osvojitve, drugi je pa obsoja kot nemoralno, imperialistično in pogubno.

Potem socialist Ferri! Ta je dejal, da je Bissolati bil čudovito nedosleden; odobral je tripoliško ekspedicijo, a izjavil, da za aneksijo ne bo glasoval. To je nerazumljivo. On (Ferri) je za ekspedicijo in bo zato tudi za aneksijo glasoval. Idealistično je on nasproten vojski, a ne more pozabiti, da je zgodovinski zakon, da mora vsak narod, ki je dosegel gotovo politično in gospodarsko stopnjo, preiti na polje kolonialne politike. Italija ima 6 milijonov svojih sinov v inozemstvu, ona nujno rabi kolonij!

Ferri je najbolj dosledno in pošteno postopal, Bissolati tu se pa sme upravičeno očitati hinavstvo, zakaj da njegova nedoslednost pomeni le hinavstvo, da bi prevaral tiste nezavedneže, ki volijo socialiste, je popolnoma jas-

no. Turati je marksist, mož, ki bi rad ohranil fikcijo radikalnega antikapitalistiškega socializma, a ga je večina sodrugov pustila na cedilu.

Nekako drugo pot si je izbral socialist Ciccoli. Ta se je zvijsal, kar se je dalo. Izjavil je, da je patriotičen. Priznava, da ima buržoazija pravico osvojiti si nova ozemlja v svrhu večje produkcije in dela. Dvomi pa, ako bodo nove province res kaj produktivne. Tudi ne ve, ako se tripoliška ekspedicijska vjema z internacionalnimi garancijami Italije glede integritete turškega cesarstva. Zdi se mu tudi, da bodo produkti Tripolisa konkurirali z južnoitalijanskimi. Obžaluje, da socialnodemokratska stranka ni intenzivneje agitirala proti tripoliškemu podjetju. Apelirani na čast dežele je neumestno. Čast Italije sloni na blagodejnem miru, ne pa na orožju

Ta sodrug je torej hodil kakor maček okoli kaše. Ves nastop pa je pokazal laško socialnodemokracijo v najslabši luči. Taka je pa sploh vsa socialna demokracija. Saj so vsi sodrugi med seboj solidarni, kakor to socialistični listi vedno z veliko emfazo povdarjajo. Vsi solidarni demagogi, ki drugače govore, drugače pa delajo. Ni čuda, da laško delavstvo to stranko vedno bolj zapušča in da jo je prav spričo tripoliškega podjetja pustilo na cedilu.

Italijansko-turška vojska.

Bombardiranje pristanišča v Beirutu.

Italijansko-turška vojna, ki je doslej ostala omejena le na afriško turško ozemlje, je zadobila vsled novega senzacionalnega dogodka nov značaj. V soboto ob 8. uri 40 minut ste pripluli v pristanišče Beirut v Mali Aziji dve italijanski bojni ladji in poslali tamošnjemu turškemu valju poziv, naj dedne topničarko »Avmilah« in neko turško torpedovko, ki ste bili v pristanišču. Medtem ko se je vali razgovarjal s poveljnikom turške topničarke in pristaniškim prefektom, ste začeli italijanski bojni ladji pred dovoljenim rokom bombardirati ter ste potopili turško topničarko in torpedovko. Beirutski vali je o tem dogodku brzovjavil carigranski porti ter obenem sporočil, da so Italijani začeli bombardirati konak, ko je bil še v njem. To poročilo je napravilo v krogih porte velik vtis.

Panika med beirutskim prebivalstvom.

Na obrežju je bila zbrana ob prihodu italijanskih oklopnih »Voltuno« in »Gariibaldi« velika množica. Ko so začeli Italijani bombardirati, je bilo veliko število oseb ubitih. Med prebivalstvom je nastala velika panika. Ubitih je bilo 60 oseb. Ker je prebivalstvo mislilo, da se bodo Italijani izkrkali, so ljudje hiteli k skladiščem orožja, da bi se oborožili. Le valjivi energiji se je posrečilo, pomiriti nekoliko ljudstvo.

Italijanski križarici ste bombardirali tudi mesto in konak popolnoma razuršili. Brzovjav je funkcioniral do sobote popolne, od tedaj naprej pa so izostala vsa poročila.

Vtis v Carigradu.

Italija je s tem, da je bombardirala Beirut, ki je prosto pristaniško mesto, kršila mednarodno pravo in sodi o tem dogodku carigrajska porta kot poročajo nekateri vesti, popolnoma mirno. Malo manj mirno pa sodijo o tem diplomatični krogi, ker biva v Beirutu pretežno krščansko prebivalstvo in so evropske velevlasti v beirutski luki močno interesirane. Beirut je tudi za avstro-ogrski promet v Sirijo najvažnejša točka na tamošnji obali. Iz Beiruta se namreč preskrbuje Damask in tamkajšna precej obljudena pokrajina z živili in industrijskimi izdelki. Avstrija izvažila v Beirut zlasti sladkor, pa tudi druga živila, od industrijskih izdelkov pa v prvi vrsti manufakturno blago, svilo, stroje kakor tudi celo vrsto drugih produktov. Iz Beiruta se pa izvažata v Avstro-Ogrsko največ južno sadje. Iz Trsta odplove v Beirut redno vsak teden kak avstrijski parnik. Večina evropskih velevlasti ima trgovinske interese v Siriji. Največ jih ima Anglija, na drugem mestu je Nemčija, na tretjem Avstro-Ogrska. Tem državam slede Francoska, Italija in Belgija. Jasno je, da ne pomenja obstreljevanje beirutskega pristanišča velike škode za trgovino interesiranih velevlasti, temveč tudi za Turško samo.

Število žrtev.

Medtem, ko cenijo posamezna poročila ubite žrtve na 60 oseb, se od druge strani poroča, da je mrtvecev le 40. Ranjenje se cení od 100 do 170. Nekaterim ranjencem so bile odtrgane roke in noge ter je njihovo stanje zelo opasno.

Francozi o dogodkih pred Beirutom.

Francosko časopisje razpravlja o dogodkih pred Beirutom zelo razburjeno ter opozarja na to, kake slabe posledice zna imeti italijanska akcija ob sirsiki obali za

LISTEK.

Kako se je prevarila Kata.

Spisala Lea Fatur.
(Dalje.)

»I, kdo pa misli na tvojo smrt?« je tajil. Pa vgnezdila se je misel in želja, ko je zagledal redarjevo. Pogosto-ma je hodil tja. Tam je bilo vse sveže, veselo. Dajal je za vino, ona je pela. Sava ni očitala, ni branila. Molče je opravljala svoja dela, skrbela zanj. Prišla mu je misel, da ga je okradla žena najlepših let njegovega življenja, da mu krade dan za dnem veselje — jel jo je sovražiti — postajalo ga je sram hoditi ž njo, menil je, da kliče vse za njima: Poglejte, kak mož pa kaka žena!

Hodila sta vsak zase. On po krčmah, ona po cerkvah. Včasih sta se srečala. Pogledala ga je trudno in šla sta brez besede, brez pozdrava. Žena je bolehalo, se je sušila. Dan, ko ji je dal prijazno besedo, je bil za njo praznik, tak hip so se ji zasvetile veselo mrkle oči, a tak trenutki so bili redki.

Stari redar je umrl. Vdova je ostala sama, mlada si je iskala veselja. Vid je bil pri njej vsakdanji gost. Nekega dne prihiti za njim hlapec in

mu javi, da je našla dekla gospodinjo nezavestno, da so poklicali zdravnika, duhovnika. Vid je zaklel in se vračal s hlapcem domov; v strahu in upu je stopil k postelji ženini. Samo pogledala ga je in obrnila glavo od njega. Tako sta se ločila.

Ko so odnesli črno krsto, se je čutil gospodarja v hiši. Sestra je prihitela, mu pripeljala otroka. Dekle naj mu gospodinji, fantič naj mu bo v veselje in čast, bral bo maše za dobrega strica, varoval njegovo lastnino. A stricu, dobremu, je rojila po glavi druga misel in želja.

S svojo navidezno dobroto in po nižnostjo ga je premamila Kata. »Za vse bo dovolj,« ga je tolažila, a komaj da se je segrela v Vidovi hiši, je razširila kakor jež svoje dodeče igle, je zapodila nečaka, zagospodarila možu, si prilaskala vse premoženje. V omari tu je oporoka, ki potrjuje, da zapušča Vid Stopič pri zdravi pameti svoji zakonski ženi Kati vse. V omari pa je še prva in druga oporoka. Prva zapušča vse nečakom, druga ženi nepremičnino dokler živi, denar Zorku. Da bi mogel iz postelje, uničil bi drugo in tretjo oporoko, tako bi zapodil nevredno ženo prazno, kot je prišla iz hiše, in poravnal svojo pregreho.

Ha! Žvižg pred hišo . . . To je oni. Tako drdra samo njegov voz. izmed

ropotov drugih ga spozna ljubosumnost. Da bi mogel kaznovati ženo in ničemnika, ki se ji prilizuje, ker ve, da bo podedovala. Pomagaj vendar, Marija bistriska! Pripelji k meni moje sodruginke, daj da poravnam krivico!

Vzdihuje in moli Vid in se strese. Božje čudo! Kaj ne sliši znanih glasov? S kom govori Kata? Ta glas, nežen, trepetajoč. Izgine zavest bolezní, nemoči, izgine bolniška soba. Zašumi srebrna Sava, grgra zelena Krka, ljuba domača vas! Sive štrene preje, zaveje po senu, po cvetju, po gnoju . . . na zelenih plotih, bele prame platna po travnikih, zlate vence na čelu hiš, rdeča lica za rožmarinom na oknu. Ljuba domača vas! Matí, Uršika, Nežika, Lizika — kdo od vas prinaša starcu zdravje, mladost?

Oh! Kata zaloputne hišna vrata, prihaja sama po stopnjicah, razburjen je njen korak. Zunaj joče nekdo. In naglo izgine Vidu domača vas, čut mladosti — pred njegovo hišo joče pozdrav iz rodne vasi, a on je priklenjen na postelji, ne more odpreti svojih vrat svojemu človeku . . . Zdaj! Znani glas kume Anke, mlekarice: »Ne jokaj se, Nežika!« pravi. O! O! Nežika je tu! Nežika mu postelje, poravna blazino, Nežika mu zapoje, zapodi muhe, nočne strahove . . . Nežika, Nežika! Ne jokaj, pridi! Ključ je v omari, oporoka v

predalu — vse bo tvoje in Zorkovo. Pridi, otrok, ne boj se tete, ne boj se strica, on ne bo več veroval Katinim bajkam . . .

Nežikin jok, Ankin glas se oddaljuje, izgubljata. Drsa pa in mrmra stara Frana, prinaša kosilo. Živo ji gleda nasproti gospodar, mračno ga pogleda ona. Boljši je, še ozdravi . . . Vid se poskuša nasmehnití, vzame žlico, kliče Kato. Preoblečena prihaja, ne da bi ga pogledala, stopi k omari, obrne ključ, odpira predal. Prijelo jo je, da bi preložila oporoko drugam. A kam? Da jo da shraniti drugemu, ni varno, v hiši pa je ta omara, ta zaprta soba na dvorišče najbolj varna. Kata zmaje rame-na, obrne ključ in ga položi na omaro, se ozre v moža. Kako živo in napeto jo gleda! O vem, dragec, vem, silno rad bi pokončal zdaj oporoko, kakor si pokončal one prve, naredil bi zopet po starem: Vse tvojim ljudem! Vem, nehvaležnik! Meni, ki trpim, ne bi dal ničesar, zaradi tega ker imam oči, da razločujem starost od mladosti.

»Kdo je bil tu?« vpraša Vid z očmi in glasom. »Kaj ni bila Nežika? Zakaj je nisi pripeljala k meni?«

Ze ve, se začudi Kata. Zlobno mu pravi, kako je odpodila dekletce. Vid leži tiho. Skozi roje muh gleda na rjavo podobo Marije.

(Dalje.)

francosko tEvantsko trgovino. Listi konstatirajo soglasno, da narašča v Mali Aziji in specielno v Beirutu vedno bolj ogorčenje prebivalstva. Zlasti revnejših slojev se je polastilo nepopisno razburjenje ter se je bati napadov na lastnino posameznih Italijanov in njihovih družin. Pod vtisom bombardiranja so se razširile že vesti o klanju inozemcev, vendar pa te vesti še niso potrjene.

Posledice bombardiranja.

Iz Pariza poročajo: Več bojnih ladj je že odplula za vrstvo tujcev v Beirut. Nemška postajna ladja »Loreley«, ki se tačas mudi v Aleksandriji, bo istotako odplula v beirutske vode. V nevarnosti je 6000 Italijanov v Adani, kjer bo gotovo došlo do krvoprelitja kakor hitro se izve o bombardiranju.

Italijanske vesti.

»Agenzia Stefani« poroča z ozirom na bombardiranje Beiruta sledeče: Ker se je vedelo, da sta v Beirutu dve turški bojni ladji, ki imate nalogo olajševati vojno konterbando in napadati italijanske ladje, ki transportirajo vojake, je bilo izdano italijanskim bojnim ladjam povelje, odpluti pred Beirut ter zapleniti omenjeni turški bojni ladji in ju razrušiti. To je vojaška operacija, ki se sme izvesti in o kateri še ni nobenega uradnega poročila. Izključeno pa je, da bi bilo mesto bombardirano.

Poročilo turškega notranjega ministrstva.

Turško notranje ministrstvo priobčuje o bombardiranju Beiruta sledeče: Ob 7. uri ste pripluli dve italijanski oklopnici tipa »Vittorio Emanuele« in dve transportni ladji pred Beirut ter zahtevali izročitev topničarke »Avnilah« in torpedovke »Angora«. Turški bojni ladji ste takoj zavzeli bojno pozicijo. Medtem ko so se oblasti posvetovala o noti, poslani od italijanskega kontreadmirala, so začeli Italijani z bombardiranjem pred končanom rokom. Turški ladji ste se hrabro branili. »Avnilah«, zadeta od več krogelj, je začela goreti. Nek električni kotel je eksplodiral. Izkrkali so posadko in orožja, kolikor je bilo mogoče. »Avnilah« in »Angora« ste bili končno potopljeni. Po bombardiranju so se sovražne bojne ladje odstranile, a so se po dveh urah zopet vrnile in bombardirale iz vode moleče dele turških ladij. En strel je zadel poslopje Banque Ottomane, ki je bilo deloma poškodovano. Nato so italijanske bojne ladje odplule. Prebivalstva se je v prvem trenutku polastilo veliko razburjenje. Vsled hitrih odredb oblasti pa se je posrečilo zopet napraviti red. Vali je izdal proklamacijo, s čemur se je posrečilo prebivalstvo pomiriti.

Protest porte.

Porta je poslala vevlastim protest proti bombardiranju Beiruta, neutrjenega mesta.

Izgnani Italijani.

Turški ministrski svet je včeraj sklenil, da se izženejo iz vilajetov Alepo, Sirija in Beirut vsi Italijani razen duhovnikov. Nad mestom Beirut je proglašeno obsedno stanje.

Razna poročila.

Carigrad, 26. februarja. Neka nadaljna brzjavka valija v Beirutu poroča: Ob pristaniškem obrežju je bilo samo poškodovano carinsko poslopje, stransko poslopje »Banque Ottomane« in »Banque de Salonique« kakor tudi dve zasebni poslopji. Večina šrapnelov je padla izven mesta na tla. Ko se je vali posvetoval s pristaniškim prefektom o zahtevi italijanskega kontreadmirala, so padale krogelje tako na gosto, da je vali le vsled čudeža ostal živ. Ubityh je nad 30 oseb, okoli 150 pa ranjenih. Ni še znano, če so ranjeni tudi inozemci. Žrtve bombardiranja so postali le ljudje, ki so bili na obrežju in del moštva turških bojnih ladij.

Rim, 26. februarja. »Agenzia Stefani« priobčuje sledeče brzjavko admiral Faravellija, poveljnika italijanske eskadre, h kateri spadati oklopnici »Garibaldi« in »Ferruccio«. Danes zjutraj sem v pristanišču Beiruta presenečil turško topničarko »Avnilah« in neko turško torpedovko. Bili ste pozvani, da se v roku do 9. ure predati. Guvernerju in konzularnim oblastem se je to sporočilo po nekem turškem častniku. Ob 9. uri se je zopet ponovil signal k predaji, ker pa ni bilo nobenega odgovora, je otvorila naša ladijska artiljerija ogenj proti topničarki, ki je živahno odgovarjala. Ob 9. uri 20 minut je topničarka, ki je pričela goreti, utihnila, nakar smo tudi mi prenehali s streljanjem. Oklepna križarka »Garibaldi« je nato sama zaplula k vходу v pristanišče ter potopila turško torpedovko. Mesta se ni bombardiralo. Kmalu nato je naša mornarica zapustila beirutske vodovje.

Rim, 26. februarja. (Poročilo Agenzie Stefani.) Admiral Faravelli je dobil brzjavno še nadaljna poročila od kontreadmirala Di Revel, ki je vodil akcijo pred Beirutom. Oklopna križarka »Ferruccio«, ki je dobila popoldne nalogo, dobiti gotovih informacij o stanju bombardiranih turških ladij, je našla torpedovko še vedno plavajočo na vodi. Oklopna križarka »Ferruccio«

je nato topničarko potopila. Italijanske bojne ladje niso bile poškodovane.

× × ×

Carigrad, 26. februarja. Poluradno se poroča, da je 23. t. m. priplula v neko malo pristanišče pri Milas ob obrežju vilajeta Smirna neka italijanska bojna ladja, ki je oddala na nek lesen brod več strelov in odplula dalje.

× × ×

Bombardiranje Beiruta je jako nevarna igra. Italijanska vlada bi rada italijanski narod, ki nestrpno čaka kakih velikih zmag, a jih ne uka, potolažila s kakim junaskim činom, a sirska obal ni za to pripravna. Tu imajo namreč vse velesile varovati jako velike trgovske in politične interese, tako Francija, kakor Anglija, Avstrija in Nemčija. Po splošnem mnenju so si Lahi ravno z Beirutom najnesrečnejšo točko izbrali. Oni sicer mislijo, da bodo s tem Turčijo k miru prisilili, a vprašanje je, če ne bodo s tem dejanjem razdražili drugih sil, ki imajo tudi kaj govoriti v Sredozemskem morju. Zlasti ne utegnejo beirutski dogodki nič kaj posebno ugodno vplivati na itak napeto razmerje med Italijo in Francijo.

ČESKO-NEMŠKA POGAJANJA.

»Venkov« poroča, da se je glede narodne razdelitve deželnega odbora češkega doseglo med Čehi in Nemci popolno sporazumljenje in da je pričakovati, da se stranki tudi glede jezikovne rabe pri deželno knežini uradih v kratkem zedinite. Govori se tudi, da bo takoj po sklicanju državnega zbora začel tudi češki deželni zbor redno delovati.

PARLAMENT.

Ministrski svet je imel v soboto popoldne sejo o delovnem programu poslanske zbornice, ki prične poslovanje dne 5. marca. — Novi člani gosposke zbornice bodo imenovani še pred otvoritvijo državnega zbora.

ZUNANJI MINISTER BERCHTOLD

je v soboto prevzel posle zunanega ministrstva ter se mu je predstavilo ob tej priliki uradništvo. V svojem nagovoru na uradnike je poudarjal, da smatra za svojo nalogo, delovati dalje v duhu Aehrenthalovemu.

CESAR VILJEM NA DUNAJU.

Letošnjo pomlad bo nemški cesar Viljem posetil našega cesarja na Dunaju. Program še ni natančneje določen z ozirom na zdravje našega cesarja. Cesar Viljem bi ostal na Dunaju samo en dan ter odpotoval nato proti jugu v Pulj, odkoder bi potem nadaljeval svoje potovanje na Krf. Poset nemškega cesarja Viljema na Dunaju se bo izvršil okoli 20. marca.

DELAJSKO GIBANJE NA ANGLEŠKEM.

Dosedanja pogajanja med lastniki premogovnikov in rudarji na Angleškem niso imela nobenega uspeha. Cene premoga že sedaj znatno naraščajo. V gotovih krogih so mnenja, da bo došlo samo v Walesu do stavke rudarjev, in da splošne stavke ne bo. Angleška vlada se trudi za enkrat, da se vsaj termin proglašitve stavke, ki bi se imela izvršiti jutri, preloži.

Štajerske novice.

§ Občinske volitve v trgu Gornji-grad v Savinjski dolini so se vršile dne 22. t. m. S. K. Z. je priporila. letos prvič tri odbornike v III. razredu. Izvoljeni so: Trepel Janez, Hren Franc, Rajter Jakob ter oba namestnika. V II. in I. razredu se zdaj volitev še nismo udeležili. Upamo, da bo naš uspeh pri prihodnjih volitvah še boljši ter da se bodo liberalci popeljali iz našega občinskega zastopa.

§ Socialni tečaj. Minuli teden je bil na Štajerskem takorekoč teden socialnih tečajev. V četrtek sta se vršila dva tečaja in sicer v Dramljah in Petrovčah pri Celju, v petek se je vršil v St. Lovrencu na Dravskem polju in v soboto v Ormožu. Vsi tečaji so bili zelo dobro obiskani. Na tečajih so predavali o različnih zanimivih predmetih gg. dr. Hohnjec, provizor Schreiner iz Zalca, Vladimir Pušenjak, živinorejski inštruktor Krištof s Kranjskega ter župnik Tomaž Rožnik s Kranjskega.

§ Občinske volitve v Karčevini pri Mariboru so se vršile zadnji četrtek. Dozdaj Slovenci pri volitvah v tej občini še niso nikdar nastopili. Pri zadnjih volitvah pa so se pokazali tudi Slovenci, ki niso nikakor več zadovoljni z gospodarstvom nemške mariborske klike. Zmage sicer niso dosegli, vendar pa so za prvokrat dosegli častno število glasov, ki bi bilo lahko še častnejše, če bi naša inteligenca ne bila v narodnih stvarih tako zaspana. Poudariti moramo, da so prišli časno na volišče delavci in kmetje, samo in

teligence je volila komaj ena tretjina, drugim pa se ni zdelo vredno izpolniti svoje narodne dolžnosti. In ni izgovora, da bi ne bilo vspeha do zmage, če bi prišli voliti; bil je začetek, v katerem bi morala dati inteligenca s svojo prisotnostjo pogum ljudstvu, ki je voljno nastopiti tik Maribora v naših vrstah. Upamo da bo pri prihodnjih volitvah drugače.

§ Ponesrečen delavec. Matija Močnik, delavec v Konjicah, je pred nekaj dnevi v temi padel tako nesrečno, da si je strl obe roki. Prepeljati so ga modali v bolnišnico.

§ Pri skoku ponesrečil. Janez Žnider, najemuik v Lažah, je hotel pred dvema dnevoma na Zbelovem skočiti preko nekega jarka. Pri tem je padel tako nesrečno, da si je strl desno roko in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

§ Ponesrečen šolar. Friderik Krušnik, viničarski sin pri Sv. Jakobu v Slovenskih doricah, se je med prostim časom igral pred šolo. Pri tem ga je nek šolar vrgel na tla. Pri padcu si je Krušnik strl desno nogo.

Zaradi ponarejanj delavskih izprijeval se je imel pred celjskim okr. sodiščem zagovarjati 28letni mesarski pomočnik Ferdinand Friel iz Črnomlja na Kranjskem. Bil je obsojen na 4 tedne ječe.

§ Umrl je na Humu pri Ormožu bivši posestnik in župan Matevž Podgorlec. Bil je dolgo let načelnik krajnega šolskega sveta in kot tak šoli zelo naklonjen. Star je bil 76 let.

§ Ponarejene krone krožijo po Sp. Štajerskem, zlasti v okrajih Rogatec in Šmarje pri Jelšah. Ker imajo ti falzifikati iste znamke ponarejanja ko oni, ki so jih izdelali ponarejevalci denarja Dolmat in tovariši na Dunaju, katere so že zaprli, se je poslalo spodnještajerske falzifikate na Dunaj v preiskavo.

§ Utonila je v Solli v bližini Rogatca pri posestniku Ogrizeku uslužbena dekla Jožefa Špilak. Ne ve se, ali se je zgodila nesreča ali samoumor.

§ Nečak Andreja Hoferja umrl. V Razvanju pri Mariboru je živel tiho in neopazovan od sveta nečak tirolskega junaka Andreja Hoferja, Franc Hofer. Pred nekaj dnevi je v starosti 75 let umrl. Služil je leta 1858. pri 27. infanterijskem polku in se udeležil vojske leta 1864. in 1866. Dekoriran je bil z vojno in jubilejno kolajno iz l. 1864.

§ V spanju okraden. Iz Gradca nam poročajo: Nekemu pomožnemu delavcu, ki je prenočeval v neki graški gostilni je ukradel gostilniški uslužbenec Janez Reichmann ponoči 830 K v bankovcih. Nato se je podal na kolo dvor ter se odpeljal v Ljubno. Graška policija je telegrafično obvestila policijo v Ljubno, ki zasleduje Reichmana.

§ Umr. Kakor smo poročali v eni zadnjih števil, so našli v bližini Maribora na železniški progi mrtvega dragonce Bogomira Kranerja, posestniškega sina iz Gačnika. Kraner je bil v vasi Terno od neznanih zločincev umorjen in mrtvega so potem položili na železniški tir, kjer so ga potem drugo jutro našli.

§ Iz Celja. Volitve v celjski mestni občinski zastop se bližajo ter bo volilni imenik v mestnem uradu kmalu na ogled. Merodajni krogi, storite svojo narodno dolžnost! Ker je, kakor se sliši, pri celjskih Nemcih in nemškutarjih disharmonija, je lahko mogoče, da se bo tudi trud obilo poplačal.

§ 30 vran napadlo lovca. Skoro neverjetno, pa vendar resnično se nam poroča od očitvidca tega dogodka iz Rogatca sledeče: 36letni posestniški sin Ivan Kamenšek je šel pred kratkim na lov v rogaško okolico. Ker ni izsledil boljšega plena, je ustrelil na jato vran v zraku. Ena je zadeta padla na tla. Kamenšek je hotel, nič hudega sluteč, pobrati ustreljeno vrano. Pri tem pa se je zagnalo iz višine krog 30 vran na njega, ki so ga začele obdelavati s kremplji in perutmi. Prestrašen lovec je začel bežati, vse vrane pa so se vsule za njim. Ko je pritekel do nekega zavetišča je zopet enkrat ustrelil, nakar so vrane zbežale. Slučaj bi utegnil lovce zanimati in je mal donesek k študiji o psihologiji živali.

Kmečka zmag v kmetijski družbi.

Danes dopoldne ob 9. uri se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« občni zbor Kmetijske družbe, ki je zelo velikega pomena za bodočnost te važne kmetijske korporacije. S spremembo pravil, katero je občni zbor sprejel med velikanskim odobravanjem navzočih kmetovalcev, se je naredil definitivni konec raznim liberalnim bujslačem in intrigantom, ki so hodili občne zbere

moč in hoteli iz Kmetijske družbe napraviti političen pašalik.

Občnega zbora se je udeležilo ne navadno veliko število članov Kmetijske družbe; iz cele dežele so prišli kmetovalci, tako da se je velika dvorana hotela »Union« popolnoma napolnila. Prišel je pa tudi na shod kmetovalcev, kar se samo ob sebi razume, tržni nadzornik Adolf Ribnikar in z njim par liberalnih kmetov ter znani trgovec tuhinjski Engelman. Današnji dan je postal za take liberalne »kmete«, kakor smo jih videli na občnem zboru, pravi sodni dan. Kdor je danes slišal tisočglavo množico, ki je z gromovitim glasom obsodila nepoklicane ljudi, ki se štilijo slovenskemu kmetu za komandanta, bo zgubil enkrat za vselej korajžo, sploh še kdaj v imenu kranjskega kmeta nastopati.

Predsednik družbe, komerčni svetnik Povše, je otvoril točno ob 9. uri občni zbor, pozdravil navzoče člane Kmetijske družbe in predstavil zastopnika vlade vladnega svetnika Otona pl. Detela in policijskega svetnika Pertota. Povdarjal je, da je Kmetijska družba ena najstarejših v celi Avstriji. Ves čas, kar je v zvezi s Kmetijsko družbo, in tega je že 25 let; je bil njegov namen, ohraniti Kmetijsko družbo kmetu, družba naj bo njegov dom, njegovo ognjišče. Tudi današnje zborovanje, na katerem se vrši zelo važna sprememba pravil, ki bo prinesla kranjskemu kmetu res pravo stanovsko strokovno organizacijo, naj se vrši v tem smislu v korist kranjskega kmeta. V imenu vlade pozdravi nato občni zbor vladni svetnik Oton pl. Detela, ki povdarja, da spremlja tudi vlada delovanje Kmetijske družbe z velikim zanimanjem, želi, naj bi bila Kmetijska družba res stanovska strokovna organizacija, katero bo vlada vsekdar materielno in moralno podpirala.

K besedi se oglasi nato deželni poslanec Piber, ki predlaga, naj se zadnja točka dnevnega reda: izprememba družbenih pravil na podlagi sklepa na družbenem občnem zboru dne 14. novembra 1910 postavi kot prva točka na dnevni red.

Besedo povzame družbeni ravnatelj Gustav Pirc, ki utemeljuje izpremembo pravil. Sklepi občnega zbora ne smejo biti več odvisni od onih udov, ki so slučajno navzoči na zborovanju, ampak cela družba se mora postaviti na čisto strokovna, stanovska tla. Poljedeljsko ministrstvo samo je vedno na to delalo in družbin odbor se je temu odzval ter temu primerna pravila, katera ima občni zbor potrditi, izdelal. Kmetijska družba naj bo naši deželi nadomestilo deželnega kulturnega sveta. Kranjska Kmetijska družba ima svoj začetek že v letu 1693. Takrat je obstajala namreč takozvana akademija operosorum, ki se je leta 1776. po prizadevanju cesarice Marije Terezije prenovila v Kmetijsko družbo. Družba je po okupaciji leta 1814. zopet nanovo oživela po prizadevanju avstrijske vlade. V 30 letih, kar deluje v družbi kot tajnik, je današnja sprememba pravil četrta.

Bistveno se spremenita dve točki: 1. Udje se ločijo v prave in podperne. Pravi udje morejo biti le kmetovalci, podporni udje pa tudi drugi, ki se zanimajo za kmetijstvo. Podporni udje imajo vse pravice pravih udov, samo glasovati ne smejo. Kakor se kmet ne vtiha v trgovčeve in obrtniške zadeve, tako naj tudi kmet sam odločuje v svojih stanovskih zadevah. 2. Posamezni udje Kmetijske družbe ne bodo več prihajali na občni zbor voliti, ampak volile bodo podružnice po delegatih; za dvajset članov se določi en delegat. Na ta način bodo odpadle sitnosti in pota članov na občni zbor.

Nato začne ravnatelj Pirc čitati posamezne izpremembe pravil. Za vsako točko posebej odreja predsednik Povše posebno glasovanje. Pri glasovanju se pokaže, da je ogromna večina navzočih članov za izpremembo.

Na vrsto pride važen paragraf 4., ki se bistveno glasi: Za prave ude sme glavni odbor sprejemati le neomadeževane samolastne osebe, ki se dejansko pečajo s kmetijstvom, bodisi kot lastniki ali kot užitniki posestev, ki je od njih v deželi kranjski predpisana zemljarina. Pravi družbeni udje morejo postati tudi načelniki in odborniki podružnic, potem načelniki, oziroma predsedniki gospodarskih in kmetijskih združenj in druženj za čas svoje poslovne dobe, in sicer ne glede na to, ali so lastniki ali užitniki kakega zemljišča ali ne, dalje absolventje kmetijskih šol, ki delujejo v deželi kot strokovni učitelji ali kot gospodarski uslužbenci, in slednjič vsi živinozdravniki, razen vojaških, dokler se dejansko pečajo z živinozdravništvom.

K besedi se oglasi k temu paragrafu mestni tržni nadzornik Adolf Ribnikar, ki je stal tik pred predsednikovo mizo in predlagal, naj se sprejme v to besedilo določitev, da se imajo za prave ude sprejeti tudi učitelji. Ves čas, kar je Adolf Ribnikar govoril, je vladal strašen šunder med zborovalci, tako da je bilo Ribnikarja komaj slišati. Vedno so se ponavljali kliki: »Kaj pa ta tukaj dela, ali je ta kmet?« Ribnikar je dalje trdil, da se s tem paragrafom odbijejo vsi tisti udje, ki so dozdaj podpirali in se zanimali za težnje kmetov. To ni prav! Nato se oglasi deželni odbornik dr. Evgen Lampe: G. tržni nadzornik je prišel na občni zbor Kmetijske družbe kmete učiti. Njegove svete bomo poslušali, toda ko ga bodo kmeteje za kmeta sprejeli. Ko smo zahtevali v deželnem zboru, naj se volijo v krajni in v okrajni šolski svet kmetijski zastopniki, so bili vsi liberalci in liberalni učitelji zoper to, češ, kmet ne spada v te zastope. V zdravniški, v advokatski zbornici ne poznajo kmeta; z isto pravico sme tudi kmet zahtevati, da bo odločeval v svojih zadevah sam. Glavni odbor družbe je pokazal nasproti živinozdravnikom veliko prijaznost, da je sprejel v besedilo, da bodo imeli v družbi tudi živinozdravniki govoriti, škandal pa je, da pride semkaj mestni tržni nadzornik sitnosti stresat. Občni zbor sprejmi besedilo tako, kakršno ga odbor priporoča. Dr. Lampe je končal med velikanskim odobravanjem; neprenehoma se ponavljajo kliki: Ven z Ribnikarjem! Občni zbor je sprejel nato besedilo glavnega odbora.

Ravnatelj Pirc opozarja nato, da pridejo učitelji, ki se zanimajo za kmetijstvo, itak kot pravi udje v Kmetijsko družbo, ker jih kmeteje sami večinoma volijo v odbor kmetijskih podružnic. Zato je nasvet Ribnikarjev popolnoma brez podlage. Kdor ima res zmisel za kmetijstvo, bo zmirom dobrodošel.

Važen je tudi paragraf 12., ki določa področje občnega zbora. Zadnji odstavek tega paragrafa pravi, da ima občni zbor pravico »izpremeniti družbo v kak strokoven zastop kmetovalcev z istim delokrogom, kakor ga ima družba že sedaj, in sicer na podstavi kaknega deželnega, oziroma okvirnega državnega zakona. Občni zbor, ki sklene tako izpremembo družbe, s tem sklepom takoj in brez drugega pooblasti glavni odbor, da izvrši tako izpremembo dogovorno z dotičnimi zakonodajnimi činitelji.«

K besedi se zopet oglasi med velikanskim hrupom in demonstriranjem Adolf Ribnikar: »Kmetijska družba je ostala dosedaj v kmečkih rokah; po tem paragrafu se pa lahko zgodi, da bo prišla v kake druge roke; postane lahko čisto deželna ali pa državna naprava in jaz se bojim, da bo s tistim milijonskim premoženjem...« Ko je mislil Adolf Ribnikar neko obdobje izreči, je nastal strašen kral, vpitje »ven z njim,« tako da je predsednik po daljšem zvonjenju komaj red napravil in opomnil govornika, da take hujskarije opusti, ako hoče sploh govoriti.

K besedi se oglasi dr. Evgen Lampe: »Tržni nadzornik mesta Ljubljane ima veliko opravila v svoji pisarni; pa on ima veliko večje skrbi; boji se, češ, v bogve kakšne roke bo prišla Kmetijska družba, v katero samo kmeteje volijo. Sedaj pa poslušajte, v kake roke bi družbo on rad spravil. Sestavil je kandidata za današnje volitev in ti so: en učitelj, en trgovec, en inženir in en živinozdravnik. (Velikansk smeh! Kliki: To bi bila pa lepa Kmetijska družba, naj gre domov, bomo že sami volili.) Nekaj se pa lahko od tega možakarja učimo, namreč predrznosti. Ni kmet in kljub žalostni ulogi, katero je igrala liberalna stranka v deželnem zboru v živinozdravniškem vprašanju proti kmetu, se je danes predrznil tu nastopiti in kmetom poduke dajati. (Velikansko ogorčenje po celi dvorani! Kliki: Škandal!) Ako bo kmet s tako drznostjo svoje koristi zastopal, ne bojmo se za Kmetijsko družbo.« (Veliko odobravanje.) Sprejme se predlagano besedilo.

Do burne debate je prišlo slednjč pri paragrafu 31., ki govori o pravicah podružnic in pravi, da ima podružnica pravico voliti podružnične zastopnike za družbeni občni zbor, in sicer na ta način, da podružnica voli za vsakih 40 udov enega zastopnika, pri čemer je manjše število kakor 40 tedaj smatrati za polno, če dosega število 20.

Adolf Ribnikar se zopet oglasi k besedi in se pritožuje, češ, S. L. S. voli danes v odbor samo svoje pristaše in enega Nemca. To je pristranost, zato predlaga, naj se voli delegate po proporcijem sistemu, da ne bo neodvisen, napreden kmet (Klici: Adolf Ribnikar) prikrajsan. Zavrne ga zopet dr. Evgen Lampe: Gospod Ribnikar misli, da je Kmetijska družba kaka politična kor-

poracija (Velika veselost), v katero se voli po političnih strankah. Mi ne poznamo nobene stranke v Kmetijski družbi, poznamo samo eno stranko, to je kmečka stranka. (Veliko odobravanje! Kliki: Tako je!) Barona Lichtenberga zato volimo, ker je posestnik in pa namestnik deželnega glavarja! (Odobravanje.) Kmetijska družba mora z deželnim zborom ostati v sporazumu.

Občni zbor je nato sprejel 36 paragrafov novih pravil en bloc. Na vprašanje, kdo je proti temu, se ni živ krst odzval. Nato je predsednik družbe, komercialni svetnik med velikanskim odobravanjem konstatiral, da je izprememba pravil sprejeta in da je postala Kmetijska družba s tem trenutkom res to, kar bi morala vedno biti, organizacija kmeta.

Druga točka dnevnega reda je poročilo o delovanju družbe v letu 1911. Kmetijska družba ima danes nad 10.000 članov; spisov je bilo rešenih lanske leto 39.311; podružnic šteje danes 155. Poročevalec ravnatelj Pirc našteva nadalje podrobne podatke o družbeni pisarni, podkovski šoli, živinozdravnišnicah, drevesnici, o gospodinj-ski šoli, o družbenem listu, poučnih knjigah in navodilih. Podrobno poročilo prinesemo prihodnjič.

Predsednik je otvoril razpravo. Ker se nihče ni oglašil k besedi, je dal predsednik poročilo na glasovanje. Bil je sprejeto skoro soglasno. Le Ribnikar in par liberalcev ni dvignilo rok. O poročilu odbora izpregovorimo v prihodnjih številkah še kaj več, istako o računskem zaključku in proračunu, kateri poročili sta bili istotako odobreni. Babčev gospod je hotel pri tej točki nekaj pojasnil, a jih mu je ravnatelj Pirc tako temeljito podal, da je umolknil.

Volitev odbora.

Nato pride na vrsto volitev odbora. Liberalci so delili okoli bele listke s svojimi kandidati, katere omenjamo med dnevnimi vestmi. Skoro nihče ni hotel sprejeti v neki liberalni advokatski pisarni napravljenih listkov. Kmetje so liberalnim agitatorjem ponosno kazali pod nos svojo listo.

K besedi se je pri volitvi predsednika oglašil poslanec Piber. Gospod poslanec je poudarjal, da je dolžnost vseh kmetovalcev zahvaliti se gospodu poslancu Povšetju. (Viharni živijo-klici) za vse ogromno njegovo delo, ki ga je tekom 25 let storil za naše kmetijstvo. 25 let že modro deluje v Kmetijski družbi, vztrajal je v blagor kmeta v najbolj viharnih časih, vedno visoko držeč prapor kmetijski. Spoštovani predsednik Povše zasluži, da ga per acclamationem volimo.

Predsednik gospod Povše se zahvaljuje za laskave besede, pravi pa, da se taka volitev more po pravilih izvršiti le, ako nihče ne ugovarja. Vpraša, ako kdo ugovarja. Ne ugovarja nihče, zato je gospod poslanec Povše z vzklikom izvoljen za predsednika Kmetijske družbe. (Dolgotrajne, navdušene ovacije gospodu poslancu in predsedniku Povšetju.) Pri glasovanju z vzklikom ni vzdignil roke samo ljubljanski tržni nadzornik Ribnikar. (Klici: In vendar bi bil moral gospodu Povšetju tudi Ribnikar biti hvaležen za marsikaj. Fej-klici na Ribnikarja.)

Novoizvoljeni predsednik Povše se ginjen med opetovanimi ovacijami zahvaljuje za izvolitev, obljublja, da bo tudi nadalje posvetil ljubi domovini, osobito kmečkemu stanu svoje delo. Eno zavest ima, da je bil vedno zvest prijatelj našega kranjskega kmeta. (Klici: Tako je! Slava Povšetju!) To niso fraze, kar govorim. (Priprost kmetovalec v bližini odra zakliče: Dela Vas slavijo! Vsa dvorana se pridruži klicu in prireja gospodu poslancu Povšetju zopet prisrčne ovacije.) Predsednik Povše nadaljuje: Čutim se kot zvest sin kranjskega kmeta. Tudi tistim, ki niso z nami, danes povem: Moja skrb je bila marsikakada doba. V marsikaki dobi me je žalilo, ker so moji lastni somišljeniki dvomili, ako pravo hodim. Jaz pa sem v dno duše poznal našega kmetovalca; poudarjal sem, da se je premalo storilo, da bi kmeteje imeli veselje za Kmetijsko družbo. Današnja Vaša ogromna navzočnost priča o zdravem našem razumu, priča, da ste porabili priliko stopiti v kolo delujočih mož — ustanovljate zastopstvo kranjskega kmeta. Kmetijska družba bodi last kranjskega kmeta! (Viharno pritrjevanje!) Zvezda vodnica mi boče: Kmet kranjski odločuj v Kmetijski družbi. Če bo kmet srečen, bo srečna domovina. (Veliko navdušenje.)

Volitev podpredsednika.

Kmetje proti liberalnim agitatorjem. K besedi se zopet oglašil poslanec Piber. Poudarja, da je prvotni kme-

tijske družbe mogoč le v sporazumnem delovanju in s podporo deželnega odbora. Če bodeta ta dva zastopa hodila roko v roki, bo imel največji dobiček kmetovalec. Predlaga za podpredsednika dr. Lampeta, referenta o kmetijstvu v deželnem odboru. (Navdušeno pritrjevanje.)

Ribnikar na podlagi § 15. pravil zahteva glasovanje po listk.h. Predsednik Povše: Se bo ugodilo.

Zborovalci kličejo: Živio dr. Lampe! Vun z Ribnikarjem!

Predsednik Povše določi glasovanje z listki in skrutinatorje.

Po dvorani se nakrat pokaže slikovita slika. Rdeče listke, glasovnice, na katerih je tiskan dr. Lampe kot podpredsednik, dviga ogromna množica v zrak, vihti rdeče listke in kliče: Vsi smo za dr. Lampe! Liberalni agitatorji se poizkušajo riniti med kmetovalce, pa ti jih odločno zavračajo.

Množica z rdečimi listki pritiska k mizi, kjer stoje veliki volivni koši.

Predsednik Povše zveni in pravi, da želj besede ravnatelj Pirc.

Ravnatelj predlaga, da oni, ki so za dr. Lampeta, stopijo vsi na eno stran in glasujejo na tej strani, kateri so pa za Ribnikarjevo listo, naj stopijo na drugo stran in glasujejo na oni. Hitro sta improvizirani dve volišči. Nakrat je vsa liberalna družba poisnjena v levi kot, ves drugi ogromni del udeležencev pa oddaja glasove za dr. Lampeta. **Mnogi liberalci beže iz dvorane,** pametnejši liberalci so pustili svojega »voditelja« Ribnikarja na cedilu in kolnejo, da jih je slabo vodil. Ribnikar ostane skoro sam pri — praznem košu, ki je določen za liberalne glasovnice. (Klici: Prazni upi, prazen koš, prazna glava! Veselost.) V ozadju je ostalo še nekaj liberalcev. Kmetje kličejo: Kdor hoče v deti liberalne oštirje, naj pride sem!

Tu stoje »ta pravi kmetje!« Liberalni oštirji, rdeči kot kuhani raki, prihajo jeze in kriče posebno na dr. Zajca, ki je kot deželni poslanec dolenskih kmetov počastil zborovanje: Z Zajcem v koš! Klici: Ta Zajec še nobenemu kmetu ni nič oglodal, ta doktor zdravi ljudi, vaši liberalni advokati pa kmete odirajo. Dr. Zajc liberalnim kričanjem: Ali bi radi danes zmagali? Neki naiven liberalcec se oglašil: I, seveda. Dr. Zajec: Potem pa kar naše kandidate volite, potem gotovo zmagate. Fest možje ste, pa kralja imate napačne! Klici: Ribnikarju koš za liberalce na glavo. Hrupna veselost.) Poslanca in odbornika Kmetijske družbe Piber in Dimnik prihitiča med liberalce, katerih je bilo v ozadju še kakih 20 ter jih vabita, naj oddajo pripravljene listke. Ribnikar izpred odra kriči: Mi ne bomo glasovali! Krohot po dvorani. Predsednik zveni. V ozadju pr hripavih glasov: Mi ne glasujemo. Klici: Živio Agro-Merkur! Živio Glavna posojilnica! Kje so Ribnikarjeve uradne ure na magistratu? Liberalce v koš! Dovolj imamo liberalne ljubezni za kmeta, dovolj dolgo so nam kazali svoje zglede! Kmetje silijo osamljene liberalne agitatorje, naj vendar glasujejo in se norčujejo iz njih: Pa glasujte z akcijami Glavne posojilnice ali deleži Agro-Merkurja, tam je vaša ljudska moč!

Med tem se izvrši glasovanje. Predsednik proglasi, da je dr. Evgen Lampe izvoljen za podpredsednika kranjske kmetijske družbe z 823 glasovi; nasprotna stranka ni oddala nobenega glasu. Klici: Sram jih je bilo, premalo jih je bilo. Liberalci imajo prazen koš!

Predsednik: Čestitam Vam možje, da ste izvolili dr. Lampeta, hvala Vam, da ste mi dali tako zvestega sodelavca, ki je vedno deloval za korist našega kmeta.

Predsednik odredi nato volitev ostalega odbora po listkih.

K besedi se oglasi Ribnikar in pravi: Mi te volitve ne bomo ovirali, ker imate štiri kmete na volivni listi. (Klici: Vi pa nobenega!) S svojim protestom smo hoteli protestirati proti nekmetu dr. Lampetu. (Ribnikar se obrne, kakor bi sam vedel, kako neumnost je povedal in se sam sebi ob topem izrazu na obrazu globoko krohota. Kmetje kličejo Ribnikarju: Ta je pa tisti kmet, ki nam mleko poliva!)

Predsednik protestira proti Ribnikarjevemu izrazu o dr. Lampetu ter pravi, da se mora zahvaljevati dr. Lampetu, ker vé, kaj je on že dosedaj delal v blagor kmetijstva. (Klici: Živio dr. Lampe! Množica potiska proti Ribnikarju in ga hoče vreči iz dvorane. Le komaj se posreči po netaktnem Ribnikarjevemu nastopu razburjene može pomiriti.)

Poslanec Piber predlaga, naj se voli v ostali odbor z vzklikom gg.: Franc Bartol, posestnik, župan in deželni poslanec v Sodražici; Franc Istencič, posestnik in načelnik živinorejske zadruge v Gornjem Logatcu; Leop. baron Liechtenberg-Janeschitz, graščak in

dež. glavarja namestnik v Ablah pri Mengšu; Jože Ravnikar, posestnik v Njivicah pri Radečah.

Predsednik: Ali ima kdo kaj proti? Nihče se ne oglašil. Izvrši se volitev z vzklikom. Navdušeni dvignejo kmetovalci kvišku svoje poštene, žuljave roke za svoje stanovsko zastopstvo.

Po poročilu ravnatelja g. Pirca se sprejme nato celo vrsto novih podružnic.

Zahvala in poziv predsednikov.

Predsednik se zahvaljuje: Zahvaljujem se vsem Vam, ki ste na občni zbor v ogromni množici prihitali v zavesti, da je treba od pomoči kmetскому stanu. Naše slovensko kmečko ljudstvo se je zavedlo svojih pravic in hoče biti sam svoj gospodar. Pojdite domov, **snujte pridno podružnice Kmetijske družbe, ustvarjajte avtonomijo, svojo samoblast.** Zahvaljujem se za naklonjenost kmetijski družbi vladi, osobito gosp. deželnemu predsedniku. (Živio-klici.) Oglasil se je k besedi še gospod Župan Jan.

Proč z Ribnikarjem iz Kmetijske družbe.

Župan Jan pravi, da na podlagi pravil v imenu tu navzoče množice kmetov predlaga, da se radi tega, ker je gospod Adolf Ribnikar nastopil proti interesom kmečkega stanu, Ribnikarja izključi iz družbe. (Sploš. odobravanje. Zadnji liberalci zapuščajo občni zbor, le Ribnikar ostane sam v levem kotu, obkoljen od zavednih naših kmetovalcev.)

Predsednik izjavlja, da ima občni zbor pravico izključevati in da predlog g. župana Janca na glasovanje. Izključitev Adolfa Ribnikarja iz c. kr. Kmetijske družbe kranjske se sprejme z vsemi glasovi proti Ribnikarjevemu glasu.

Predsednik zaključi občni zbor.

Ribnikar ostane ves bled v kotu sredi množice kmetovalcev, ki napravljajo jako duhovite opazke o ljubljanskem tržnem nadzorniku. Naš poročevalec stopi v obližje, kmeteje ga opazijo in prično klicati: Sedaj gre pa Štefe Ribnikarja gledat! (Hrupna veselost! Štefe: Povsod vun frči, sedaj ga čaka to še na magistratu!) Le počasi se je izpraznjevala dvorana. Iz opazk mož si čul, da so liberalci z nastopom svojega Ribnikarja napravili zopet najboljšo agitacijo za Slovensko Ljudsko Stranko. Zopet enkrat so liberalci razkrinkali sami sebe, razkrinkali pred ogromno množico tudi svojo lažnjivo »skrb za kmeta«. **Liberalen terorizem je strt sedaj tudi v kranjski Kmetijski družbi — naš kmet je na delu za svojo pravdo v blagor domovine!**

Razne stvari.

»Iredentovec« potegnil italijanske lahkovernice. Po italijanskem časopisju kroži vest o dogodku, ki ni brez humorja. V Pistoji se je nedavno pojavil mlad človek, ki se je izdajal za Tržačana in ki je trdil, da so ga avstrijske oblasti pregnale iz njegovega rojstnega mesta vsled političnih ozirov. V Pistoji je bil zaradi tega sprejet seveda navdse gostoljubno. Dobil je denarja, kolikor ga je hotel, da bi mogel nadaljevati v Italiji svoje študije, dijaki so prirejali zanj denarne zbirke in izdali so tudi oklice v ta namen na dijaštvo v drugih mestih. »Preganjanemu patriotu« so dali priporočilna pisma na Barzilaja in druge vplivne politične osebnosti v Rimu. Možakar se je ravno pripravjal, da bi odpotoval v Rim, ko mu je name-ro preprečila neka malenkost: tiralica državnega pravdnitstva v njegovi domovini, ki pa ni bila Trst, temveč južna Italija! Ubogi pregnanec je bil nek kalabriški pustolovec, ki je znal pravilno ceniti svoje rojake ter razburiti njihova patriotična čustva. Prebivalci v Pistoji so sedaj seveda vsi besni, ako pa bo imel ta dogodek vsaj ta učinek, da se bo sploh vse, kar se bo govorilo o Avstriji in Avstrijcih, previdneje premotrivalo, predno se bo izreklo sodbo, bo že nekaj doseženega.

Proces italijanske kamore. Iz Rima poročajo: V slovitim kamorističnem procesu v Viterbi je nastal nenavaden preobrat. Obtoženci, ki jih je 36, niso obdolženi vsi enega in istega zločina. Med tem ko so eni obtoženi umora zakonskih Cuocolo in »Associazione a delinquere«, zveze v zločinske name-nice, stoje ostali samo pod drugim delom obtožbe. Ti so namreč obtoženi kot pomagali glavnih obdolžencev in tvorijo večino, namreč 21 po številu. Italijanski zakon pa pozna za »zločinske zveze« najvišjo kazen samo 5 let ječe. Poleg tega pa je uveljavljeno tudi pravno načelo, da se mora odšteti preiskovalni zapor pri obsodbi od kazni. Vse to je usvarilo v tem velikem procesu nov položaj. Dne 14. februarja 1912. sta dva kamorista, ki sta obtože-

na zločinske zveze, srečno predsedala pet let v preiskovalnem zaporu. To se torej pravi, da sta v preiskovalnem zaporu predsedala za svoj zločin najvišjo določeno kazen petih let, vsled česar jih morajo izpustiti. Ti slučajji se bodo v prihodnjih mesecih ponavljali, ker sedi večina obtožencev že več kot 3 ali štiri leta v preiskovalnem zaporu. Seveda bodo zagovorniki zahtevali, da se obtoženci takoj izpuste in kakor trdijo poučeni ljudje, ki poznajo predsednika porotnega sodišča v Viterbi, bo sodišče tem zahtevam ugodilo. S tem je torej usoda kamorističnega procesa zapечатena: obtožbe zaradi »Associazione a delinquere« postanejo brezpredmetne. Porotniki bodo imeli soditi samo še o umoru zakonskih Coucolo.

Konec mladočeškega veljaka. Praški »Cech« piše: Odvetnik dr. Reimann, vodja kolinskih mladočehov in glavni činitelj v taboru reorganiziranih mladočehov, je bil aretovan, ker je zakrivil številne sleparije, s katerimi je oškodoval kliente svoje pisarne, razne privatne osebe in zavode za 300.000 K. Dr. Reimann je bil tip mladočeškega advokata, češki jud z vsemi lastnostmi tega čudnega plemena. Izredno razburjenje vlada v Kolinu in njegovi okolici. Ljudje, ki so dr. Reimannu zaupali ves svoj denar, so postali berači. Tudi tri praške banke, katerim je Reimann izročil tri ponarejene menice za 130.000 kron, so oškodovane. V dneh, predno je bil dr. Reimann aretovan, so se dogajali v njegovi pisarni ganljivi prizori. Dr. Reimann je imel celo še one, ki jih je spravil na beraško palico, za norce. Na njihove zahteve jim je izročil šeke poštne hranilnice in revozi čakajo še danes na denar, kajti Reimann je svoj konto pri poštni hranilnici že davno izčrpal. Kolinski judje so hoteli skupno z voditelji mladočeške stranke sanirati dr. Reimanna, ko so pa primanjkljaji narasli na ogromne vsote, so pa prepustili dr. Reimannu usodi. Dr. Reimann je igral na borzi ter je mnogo denarja porabil tudi za svoje politične nastope; dr. Reimann je financiral volilno agitacijo za dr. Fořta in profesorja Formaneka. Mnogo finančnih žrtev je doprinesel za protikatoliško agitacijo. Mnogi sicer jokajo sedaj za njim — toda gotovo ne zaradi njegove osebe.

75 vojakov obolelo na zastrupljenju. V podčastniški šoli v Potsdamu je dne 23. t. m. obolelo 75 moŝ po večerji s znaki zastrupljenja.

Dvoboj med pisateljema. 24. t. m. sta se v Parizu dvobojevala pisatelja Leon Daudet in Mortier s sabljami. Mortier je bil na rami ranjen.

GOSPODARSKE VESTI.

Tečaj za avlogensko varenje, ki ga pripravljaja »Zavod za pospeševanje obrti« skupno z Državno obrtno šolo pričel se bo v ponedeljek, dne 26. t. m., ob 9. uri dopoldne ter bo trajal okoli 10 dni. Za sprejem se je zglasilo 20 prosilcev, od katerih se je pa moglo z ozirom na praktični pouk le 16 sprejeti.

Samostojni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Dne 12. svečana 1912 se je vršil oblični zbor samostojnega konjerejskega odseka za Kranjsko. Pri dopolnilnih volitvah v odbor so bili zopet izvoljeni dosedanjji gospodje odborniki: Leopold baron Liechtenberg, graščak in deželnega glavarja namestnik, Alojzij Pautin, c. kr. živinozdravniški nadzornik in Ivan Zark, posestnik in župan v Lescah. Na novo so bili izvoljeni gg. Leopold Dekleva, veleposestnik v Bujah, kot zastopnik za Notranjsko in Iv. Piber, župnik in deželni poslanec kot zastopnik za Bohinjsko dolino.

Dnevne novice.

Lepi kmetje. Kakšni prijatelji kmečkega stanu so liberalci, se najlepše razvidi iz kandidatne liste, ki so jo sestavili za odbor c. kr. kmetijske družbe, s katero so seveda temeljito pogoreli. Postavili so kandidate: Ivana Kneza, predsednika trgovske zbornice in veleindustrija, ki naj bi bil za predsednika kmečkemu stanov. zastopu, potem inženirja Pavlina, živinozdravnika Ribnikarja in nadučitelja Likozarja. — Take »pristne kmete« bi liberalci radi spravili v kmečka zastopstva, da bi o interesih tega stanu odločevali. Današnji občni zbor c. kr. kmetijske družbe je pokazal, da je takih liberalnih eksperimentov enkrat za vselej konec. Skoro dvajset let, cel čas, ko je trajalo v deželi liberalno gospodarstvo, so se kmetje borili za to, da dobe besedo v svoji lastni stanovski organizaciji, pa je niso mogli izvojevati, tako da so gospodarili s kmečkim zastopstvom različni gospodje, ki so imeli kaj

malo pojma o kmečkih težavah in potrebah. S. L. S. pa je zdaj izbrisala tudi zadnji sled nekdanje liberalne komande in priborila kranjskemu kmečkemu stanu ono kmetijsko družbo, ki je bila ustanovljena v prid in blagor kmetu, ne pa zato, da bi se šopirila pri njej liberalna gospoda. S tem je S. L. S. izvršila pomembno dejanje, ki znači zopet korak naprej na poti do napredka slovenskega kmečkega ljudstva. Tudi za c. kr. kmetijsko družbo pomeni današnji dan novo dobo.

Liberalna sodba o liberalnih poslancih. List gospoda Pluta piše o delovanju S. L. S. v deželnem zboru, da so naši poslanci »s svojim delom za probujanje sloven. naroda mnogo več storili v dobi teh par let, kot napredni komodni gentlemeni celo dobo svoje nekdanje vlade.« Iz liberalnih poslancev se pa norčuje, češ, da se za razprave nič ne brigajo, čepe samo »v bufeju in na hodnikih« in »puščajo svoje tovariše same govoriti«. O Višni-karju pravi: »Mi nimamo od poslanca Višnikarja prav nič, toda če ga vidimo pred očmi v prečinski burni debati od svojih tovarišev skoro popolnoma osamljenega, se nam ta častitljiv osi-velji gospod v srcu smili. In takih prizorov ne želimo več videti v deželni zbornici.« — Res, žalostno je v liberalni stranki, nič zavesti, nič energije. Toda, kaj pa hočejo narediti? Saj so obstruirali, a so pogoreli. Stališče poslancev, za katerimi ne stoji ljudstvo, in ki niso za nobeno pozitivno delo sposobni, je nevzdržljivo. Zato se bo število liberalnih zastopnikov še bolj skrčilo. Izpolnile se bodo besede: Tisti, ki imajo veliko, bodo še več prejeli, tistim pa, ki imajo malo, bo še to odvzeto.

Belokranjska železnica. Železniško ministrstvo je na podlagi javne ofertne razprave oddalo zgradbo belokranjske železnice po posameznih oddelkih dr. Alojziju Samohrd, inženirju in stavbnemu svetniku iz Brna, podjetju Biedermann v Inomostu in Josipu Lončariču iz Ljubljane.

Naši shodi. Izobraževalno društvo na Črnučah je imelo včeraj občni zbor v novem društvenem domu. Dvorana je bila polna. G. Terseglav je imel govor o načelih in temeljih S. L. S. Po govoru se je vpisalo 74 novih udov. Naprej za ideali S. L. S.!

Kartelna enketa glede skladnja se zbere jutri, 27. t. m., ob 10. uri dopoldne na Dunaju. Enketo je sklicala vlada, ki ima s tem edinole namen celo vprašanje zavleči, namesto da bi delala na to, da se sklene protikartelni zakon.

Sankcioniran zakonski načrt. Cesar je sankcioniral 21. t. m. od kranjskega deŝ zboru sklenjen zakonski načrt, ki se tiče zgradb in vzdrževanja javnih, nezarjnih cest in potov. — **Imenovanje.** Cesar je podelil višjemu finančnemu svetniku v Inomostu Abdonu Šusteršiču naslov in značaj dvornega svetnika.

Ljudsko šolstvo. Okrajni šolski svet v Logatcu je imenoval dosedanjo šolsko praktikantinja v Postojni Gustino Kavšek za prov. učiteljico na tri-zrednici na Blokah. — Okr. šolski svet v Radovljici je na mesto obolele učiteljice Antonije Jaklič imenoval abs. učit. kandidatinja Ano Strich za sup-plantinjo na ljudski šoli v Koroški Beli.

Umrl je v četrtek, 22. t. m., v Št. Vidu pri Zatičini Franc Medved, oče gospoda župnika Janeza Medveda in stric g. župnika Antona Medveda. Rajni je bil moŝ stare korenine, spoštovan v celi fari, dolgoleten cerkveni ključar; rad je bil vesel v družbi, a vedno veren katoličan in zvest bojovník za katoliško in slovensko stvar. Dosegel je visoko starost 80 let. Večen mir blagemu pokojniku, znancem, zlasti duhovnikom, pa se priporoča v prijazen spomin!

Smrt vsled udarca. V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji je bil pred kratkim sprejet Jernej Petrič iz Brune vasi pri Mokronogu. Petrič je tožil o raznih bolečinah. Na glavi je imel rano, ki mu je bila očitvidno prizadeta po zlobni roki in katero je dobil pred okroglo štirimi tedni po do sedaj še ne poznatih storilcih. Dne 22. t. m. je Petrič umrl in se trdi, da je njegove smrti kriva gori označena poskodba. Petrič je bil udan alkoholu ter se vsled svoje pijanosti večkrat tako obnašal, da ni dvomiti, da bi mu ne bil zadal kak jezen nestrpni sovražnik te poškodbe.

Novo šolsko poslopje bo do gradili letos v Mavčicah pri Kranju. Stavbišče je že tri leta kupljeno, pa vsled ukrepa deželnega odbora se poslopje do zdaj ni moglo graditi. Šola — enovzrednica, — šteje do zdaj 170 šoloobveznih otrok. Ker se razširi zdej v dvo-vzrednico, se število porazdeli.

Uradne ure za okrajne šolske nadzornike. Ministrstvo za uk in bogo-

castje je odredilo, da imajo okrajni šolski nadzorniki po mestih kakor po deželi držati se natanko svojih uradnih ur v prostorih, ki so jim odkazani; in to ne le zaradi njih pisarniškega dela, nego tudi zaradi strank, ki imajo pri njem opraviti, ker ni dolžnost drugih oseb, da bi morali nadzornikove posle oni izvrševati.

Nasilni klient. 23. februarja ob 11. uri predpoldne je v Voloskem pred c. kr. okrajnim sodiščem neki klient streljal zavoljo izgubljene pravde dvakrat iz samokresa na odvetnika dr. Poščiča. Prvi strel usmrtil bi ga bil na mestu, da ni žepna ura projektil odbila; drugemu strelu se je izognil. Napadalec je zbežal.

Skrbimo za natančne zemljevide! Pred nekaj tedni so pisali listi, da se pripravljaja izdaja novega zemljevida slovenskih pokrajin. Vedno so se pri nas pojavljale zahteve, naj bi se slovenska imena pravilno pisala, da se grde spake odpravijo. Ko sem zadnjič enkrat čakal na postaji v Kranju, sem za par minut, ki so bile še na razpolago, stopil pred zemljevid, izdan, če se ne motim, od Slovenskega planinskega društva, in mimogrede zapazil precej napak, ki sem jih nekatere zapisal. Našel sem samo v tistih krajih, ki so mi dobro znani, marsikaj topografičnih napak. Tako sta n. pr. na Bledu risana dva kolobarja z imeni Bled in Grad, kot da bi bili dve posebni vasi: ena Bled, druga Grad, kar pa ne odgovarja dejstvu. Zakaj Bled je kolektivno ime za vse vasi in sploh celo kotlino blejskega jezera, vasi Bled torej sploh ni (kakor n. pr. ni vasi Bohinja ali Dobrepolj), ampak tam, kjer sta risani dve vasi je v resnici samo ena: Grad. Dalje je nekaj krajev in tudi nekaj številki zamenjanih oziroma napačno postavljenih. Tako sta zamenjani vas Grad in Dvorje pri Cerkljah, Orehovlje stoji na zemljevidu na levem bregu Kokre, v resnici pa leže na desnem. Risani so včasih manj pomembni kraji, dočim so večji in važnejši izpuščeni. V zemljevidu stoji Pešata (pravilno bo pač Peščata), Šmartin, celo mala Pšenična Polica, velikih vasi s sedeŝi županstev, n. pr. Zaloga in Lahovič, pa ni. Imenskih spake-drank bi pa menda ne moglo več biti, če bi bil kakšen star nemškona-dahnjem birokrat zemljevid risal: Bobovk (pravilno Bobovek), Bukovca (pravilno Bukovica), Pešata (Peščata), Pšine (Puščine), Strmol (Strmol) itd. Samo to-le hočem reči: če želimo, da se bo drž. kartografični urad oziral na naše povsem upravičene zahteve po pravilnem jeziku glede slov. imen, sami vsaj tam, kjer nam je mogoče, skrbimo, da bodo izdaje brez topografičnih in jezikovnih pogreškov. Kdor kaj izdaja, naj malo pomisli, če pa ne zna ali noče sam misliti, naj pa vpraša!

Sobota v Zagrebu. Kljub temu, da je vlada prepovedala shod v soboto zvečer na Starčevičevem trgu, se je nabrala tam velika množica ljudi, ki je predrila na Ilici policijski kordon in tam demonstrirala. Iz Ilice je šlo občinstvo pred vsučilišče, kjer je policija na konjih razgnala množico. Stražniki so z golimi sabljami udarjali po ljudeh. Slušatelj trg. akademije Kakanoviču so razbili črepinjo in se bori s smrtnjo. Več oseb je lahko ranjenih. Demonstranti so razbili okna na železniški upravi. Zandarmerija je za beženo množico streljala, a k sreči ni nihče ranjen. Na trgu Khuen Hedervaryja so vse ulične table strgali. Trg je brez napisov. Demonstranti so se šele pozno v noč razšli.

Alkohol je umoril dne 22. t. m. ob cesti na Klancu nad Vačami nekega Janeza Konrada iz moravske župnije. Zadel ga je kap. Pokopali so ga preteklo nedeljo na Vačah.

Prepoved prodajati blago »Lege Nazionale«. Finančno ravnateljstvo v Zadru je prepovedalo po tobakarnah prodajati znamke, razglednice in užigalice »Lege Nazionale«. Laški poslanci so se pritožili na c. kr. finančno ministrstvo.

Mati in hči pobegnili s hranilno knjižico. »Marburgerca« poroča: Dne 20. t. m. se niste vrnili Matilda Frieß in njena 20letna hčerka, potem, ko sta celo noč preveseljačili v Rojkovi gostilni v Pobrežju, več v svoje stanovanje. Obenem pa je z njima izginila tudi očetova hranilna knjižica, glaseča se na 3000 K. Kam sta izginili, je neznano.

Sprememba voznega reda na istrskih progah. Dne 1. sušca 1912 stopijo na progah Divača-Pulj, Hernelje-Trst c. kr. drž. kol. in Kanfanar-Rovinj naslednje spremembe voznega reda v veljavo. a) Proga Divača-Pulj: Osebnih vlak šte. 313 odhod iz Divače ob 5. uri 40 minut zjutraj, prihod v Pulj ob 9. uri 36 minut dopoldne) odpade; mesto njega se vpelje brzovlak šte. 303 (odhod iz Divače ob 5. uri 36 minut zju-

traj, prihod v Pulj ob 8. uri 27 minut dopoldne) z zvezo na brzovlak juŝ. žel. šte. 3, z direktnimi vozovi I. in II. razreda Dunaj juŝ. kol.-Pulj in z direktnimi vozovi I., II. in III. razreda Trst c. kr. drž. kol.-Pulj. Za lokalni promet na progji Hernelje-Kozina-Pulj bo vozil mešani vlak šte. 351 (odhod iz Hernelj ob 6. uri 13 minut zjutraj, prihod v Pulj ob 10. uri 16 minut dopoldne). — Osebnih vlaka šte. 312 in 318 zadene le malenkostna sprememba. — b) Proga Hernelje-Kozina-Trst c. kr. drž. kol. Vlaka šte. 212/211 odhajata k zvezi na vlak šte. 303 nekoliko preje (odhod iz Trsta c. kr. drž. kol. ob 5. uri zjutraj, prihod v Trst c. kr. drž. kol. ob 7. uri 10 minut zjutraj. V primeri z dosedanjno voŝnjo skrajša se z vpeljavo te jutranje zveze Trst c. kr. drž. kol.-Pulj vlaka šte. 212/303) voŝnja za približno eno uro. — c) Proga Kanfanar-Rovinj. Vlak šte. 440 bo vozil k zvezi na vlak šte. 312 in vlak šte. 443 k zvezi na vlak šte. 351 kasneje. Vozni red drugih vlakov ostane nespremenjen.

Ljubljanske novice.

Ij Seja liberalnih »kmetov« v »Narodnem Domu«. Za danes ob pol 8. uri zjutraj so povodom občnega zbora c. kr. kmetijske družbe kranjske napovedali liberalci sejo »liberalnih kmetov« v — frakarskem »Narodnem Domu«. Ob pol 8. uri zjutraj so se morali zbrati v — najmanjši sobi »Narodnega Doma«, ker je bila vsaka druga soba za »ogromno udeležbo« prevelika. Bilo jih je komaj za eno sejo »izvrševalnega odbora« narodnonapredne stranke. Ljubljanski tržni nadzornik Ribnikar je zastopal ljubljanske kmete ter je imel glavno besedo, v kolikor so mu jo sploh prepustili že navsezgodaj jako gostobesedni liberalni oštirje, ki jih »Narod« in »Slovenski Dom« nazivata za »narodnonapredne kmete«. Sestavljali in sestavljali so kandidatno listo za odbor kmetijske družbe in navajali razne osebe preden so se zedinili na odlične »kmete«, ki jih navajamo v prvi dnevni notici. Nekateri so predlagali v odbor tudi g. Josipa Turka, imejtelja ljubljanskega pogrebnege zavoda, pa so se drugi tej kandidaturi ustavili, češ da bi bila to že vnaprej preveč pogrebna kandidatura, drugi so bili zopet za upravnega svetnika »Glavne posojilnice« Jožefa Mačka, pa tudi ta kandidatura je propadla in na kandidatno listo so prišli »kmetje« veletržec Knez, živinozdravnika Ribnikar in Alojzij Pavlin, inženir Fr. Pavlin in pa »kmet« pri Salezijancih nadučitelj Likozar. Te candidature so bile danes sprejete v »Narodnem Domu« ob navzočnosti množice 25 »kmetov«. Potem pa smo kmalu razne take gospode liberalne kmete videli pred »Unionom«. Tu smo v prvi vrsti videli izdelovatelja slavnoznanjih klobas gostilničarja Kolenc a, ki je bil pozneje v dvorani posebno glasan in so mu kmetje pomenljivo dejali: »Kolenc klobasala«, mizarskega mojstra Praprotnika iz Vodmata, ki je predstavlja zadnjega liberalnega Kroparja, knjigoveškega mojstra g. Franceta Breskvarja, ki bi najraje danes vse kmete »povezal« in nekaj druge take odlične kmečke gospode. Prav lepo so se pripravili ti gospodje — pa kmetje so enkrat ubogali »Slovenski Dom«, ki je klical: »Kmetje, udeležite se tega občnega zbora!« — Kmetje so res prišli in pometal liberalce. Tudi velik del ljubljancanov se veseli zmage poštene stvari ter kliče: Slava našim zavednim kmečkim možem!

Ij Begunec iz ljubljanske justične palače prijet. Franceta Judeŝ, ki je lansko leto iz tukajšnjih zaporov ušel, so pretekli teden zasledili v Freudenthalu (Slezija) in ga bodo te dni transportirali nazaj v hišo pokore. Gotovo se bodo vsem prizadetim srca ohladila; napravil je namreč s svojim begom mnogo neprikl.

Ij Na Dunaj se je odpeljala včeraj deputacija obstoječa iz g. župana dr. Iv. Tavčarja, podžupana dr. Trillerja in g. ravnatelja Šubica, v zadevi obrtne šole in nekaterih drugih zadev. Kje pa je ostal dolgočasni ljubljanski poslanec dr. Ravnihar?

Ij Oblastveno nedovoljen učni tečaj. Deželna vlada je zaukazala učitelju Gartnerju, da mora s svoje table v Gosposki ulici, kjer ima nastanjen svoj »Prvi slovenski oblastveno dovoljeni učni tečaj«, zbrisati prista-vek »oblastveno dovoljenic«, ker Gartner takega dovoljenja sploh nima! Čudimo se le dejstvu, kako je mogla deželna vlada pustiti temu trgovskemu specialistu dve leti rabiti ta pristavek!

Ij Zborovanje c. kr. uradnikov. V salonu hotela »Ilirije« se je vršilo včeraj dopoldne zborovanje združenih uradniških organizacij o uvrstitvi Ljubljane v prvi razred aktivitetnih doklad. Predsedoval je shodu višji davčni upravitelj g. Lilleg, ki je poudarjal sledeče: V januarju 1911 so predložile združene uradniške organizacije vladi soglasno sklenjene resolucije, v ka-

terih se je predlagalo, naj se uvrsti mesto Ljubljana v 1. razred aktivitetnih doklad. Ta prošnja je bila podprta z dokazom, da šteje Ljubljana po zadnjem ljudskem štetju nad 40.000 prebivalcev in da bo najbližja okolica Ljubljane, ki šteje tudi nad 15.000 prebivalcev, v doglednem času inkorporirana Ljubljani. Dokazalo se je tudi, da državni uradniki z ozirom na splošno draginjo živili in stanovanj s svojimi sedanji prejemki izhajati ne morejo. V jesenskem zasedanju je interpeliral poslanec dr. Ravnikar v državnem zboru vlado, kaj je z uvrstitvijo Ljubljane v prvi razred aktivitetnih doklad. Uspeh pa je bil ta, da prošnja uradništva še do danes ni rešena, kakor tudi nobenega odgovora na omenjeno interpelacijo ni bilo. Ako uradništvo zopet nastopa za svoje zahteve, je to dokaz, da je njegovo stanje obupno. Znano je, da so se Linc in druga mesta na podlagi § 2. zakona z dne 17. februarja 1907 že uvrstila v 1. razred aktivitetnih doklad, zato je neumevno, zakaj bi se Ljubljana merila z drugim merilom. Združene uradniške organizacije se obračajo do zastopnikov vseh političnih strank, naj se zavamejo za uvrstitve Ljubljane v 1. razred aktivitetnih doklad. — Nato je profesor Reiser utemeljeval sledečo soglasno sprejeto resolucijo: Na shodu dne 25. februarja 1912 zbrani ljubljanski c. kr. državni uradniki vseh kategorij smatrajo uvrstitve mesta Ljubljane v 1. razred aktivitetnih doklad kot zakonito utemeljeno zahtevo uradništva. Mestom, ki imajo nad 40.000 prebivalcev, določa zakon višji razred nego mestom, ki štejejo manj prebivalcev. Ker je bila Ljubljana uvrščena v 2. razred, ko je imela pod 40.000 prebivalcev, jo je s 1. januarjem 1911, ko ima po ljudskem štetju z dne 30. decembra 1910 mnogo nad 40.000 prebivalcev, uvrstiti v 1. razred. Že meseca januarja 1911 so c. kr. državni uradniki ljubljanski predložili visoki c. kr. osrednji vladi prošnjo za uvrstitve mesta Ljubljane v 1. razred. Ker ta prošnja, žal, do danes še ni rešena, dasiravno so postale gospodarske razmere ljubljanskih državnih uradnikov vsled še vedno naraščajoče dragine naravnost obupne, obračajo se ljubljanski c. kr. državni uradniki vseh kategorij ponovno na c. kr. vlado z nujno zahtevo, da jim nemudoma dovoli zaprošeno, dejanskim razmeram primerno uvrstitve v 1. razred aktivitetnih doklad, in sicer začeni s 1. januarjem 1911. — Navzoči liberalni ljubljanski poslanec dr. Ravnikar je izkušal sejati na liberalno polje. Pozivljaj je uradnike, naj se tesneje organizirajo, da ima poslanec zaslonbo za seboj, da vidi vlada, da ne uganja prazne demagogične politike. (Ker je vlada to izpoznala, ni odgovorila na interpelacijo dr. Ravnikarja.) Uradniki naj tudi neglede na stranke premotrivajo z gospodarskega stališča s svinčnikom v roki vsako predlogo v deželni zboru, kajti po dr. Ravnikarjevem mnenju je današnje deželno gospodarstvo tako, da bo treba zvišati doklade za šestkratno vsoto. Cestni zakon bo vrgel na Ljubljano 200.000 kron bremena. Podržavljenje policije bo velikaška breme za Ljubljano, četudi je baron Schwarz nasprotno trdil. Združeno uradništvo bi moralo vse take stvari pretresavati in zavzeti svoje stališče. Po našem mnenju bi »združeno uradništvo«, ako bi hotelo vse te stvari trezno premišljati, dr. Ravnikarja že davno postavilo pod kap. Toda najlepše šele pride! Dr. Ravnikar je po svojih za uradništvo »velepomembnih« besedah tudi svečano povedal ter se s tem nesmrtno blamiral, da je dne 11. oktobra 1911 stavil v parlamentu predlog za uvrstitve Ljubljane v 1. razred aktivitetnih doklad, toda poslanci S. L. S. risto glasovali, da bi se uradniška predloga izročila brez prvega branja odseku in je stoprav pred zaključkom parlamenta prišla uradniška predloga v parlament. Ta kolobocija političnega tovariša se je zdela celo profesorju Reiserju preveč ter je povedal velepolitiku dr. Ravnikarju, da je uvrstitve Ljubljane v 1. plač. razred izvenparlamentarna zadeva, ki jo more izvršiti le vlada naredbenim potom in da se zaradi tega ne more dosti predlagati v parlamentu. Tudi zahteva o uvrščanju Ljubljane v 1. razred aktivitetnih doklad ne spada zaradi tega med ostale zahteve uradništva. Ko se je nato še izvolila deputacija, ki naj bi sklenjeno resolucijo in tozadevni memorandum izročila deželnemu predsedniku baronu Schwarzju, se je shod zaključil. — Mi pa smo le radovedni, na koliko interpelacij še vlada ne bo odgovorila dr. Ravnikarju in koliko »predlogov« bo stavil zaman. Taki zagovorniki gotovo ljubljanskemu uradništvu ne bodo mnogo pomagali. Poročali smo pa o dr. Ravnikarjevem govoru edino le zato, da spozna javnost, kako nekateri gospodje izrabljajo stanovske shode za svojo propadlo politiko. S tem kažejo kako malo resno jim je tudi za uradnike.

potrebne. Stvar se je izvršila na iniciativno poslanca Povšeta.

Ij Ledu letos primanjkuje. Ledeni ce so komaj napolnili pivovarjarji, restavraterji in sladščičarji pa so si ga komaj za pol leta mogli nabaviti. Treba ga bo od zunaj dovoziti.

Ij Graški pre zkuševalec živil se je mudil te dni v Ljubljani. Hudomušni ljudje pravijo, da sta hodila skup z Ribnikarjem, ker ga je zadnji naprosil za potreben pouk, ker še nima Ribnikar sam nobene skušnje za preiskuševanje živil. Pač blamaža za Ribnikarja, pa tudi za prejšnji občinski svet, ki ga je nastavil.

Ij Društvo zdravnikov na Kranjskem ima izredni občni zbor v sredo, 28. februarja, ob 8. uri zvečer v hotelu Tratnik. Glavna točka: Razdelitev dr. Löschner-Maderjeve ustanove.

Ij Pri ožjih volitvah v obrtno sodišče so dobili v veliki obrti od 465 oddanih glasov socialni demokratje 274 glasov, v mali obrti od 164 oddanih glasov 163.

Ij Zopet vlomil na Dolenjski cesti. Dne 24. t. m. ponoči je bilo zopet vlomljeno na Dolenjski cesti na dveh krajih: pri Jabačinu in pri Plančarju. Liberalna večina občinskega sveta ljubljanskega je nujni predlog občinskega svetnika Štefca o nujno potrebni policijski stražnici na Dolenjski cesti odklonila — sedaj pada nanjo odgovornost. Stražnik, ki ima delokrog od Sv. Jakoba po celem barju, pač ne more biti povsod. Stražnico na Dolenjski cesti je treba ustanoviti, da se še kaj hujšega ne prigodi!

Ij Revizijo v hotelu »Unlon« sta izvršila gg. tržna nadzornika iz Ljubljane in Grada. Pregledala sta vso kuhinjsko posodo in opravo v kavarni in restavraciji ter izrekla ravnateljstvu pohvalo, da sta našla vse v najlepšem redu in snagi. O tem naj se blagovoljivo informirati pri g. Ribnikarju vsi liberalni listi ter naj ponatisnejo to notico, ker hočejo tako radi ob vsaki priliki škodovati domačemu podjetju.

Ij Nesreča pri igri. Sajevec Zdenko, 13 let star. dijak in sin kontrolorja juž. žel. v Ljubljani je včeraj na dirkališču v Tivoliju pri futbolu tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko.

Ij Umrla je Wadlan Jera v starosti 58 let iz Mlake ob pol 9. uri zjutraj. Bila je v soboto pripeljana k operaciji v deželno bolnico in je danes tam umrla.

Ij Iz pisarne slovenskega gledališča. V torek se igra prvič na našem odru grandiozna drama »Blaznik ali svetnik«, ki jo je spisal španski dramatik José Echegaray.

Ij Poizkušen samoumor. Te dni se je v šentjakobskem predmestju 17letna hčerka gostilničarja Kavčiča sprla s svojimi starši in šla k sosedu potožiti svojo bol. Sosed je šel to sporočiti njenim staršem in ko so le-ti rekli, da ima priti takoj domov, je dekle stekla na Prule in skočila v Ljubljanico. Ko je bila od brega že kake štiri metre oddaljena, je prihitel za njo dijak Srečko Franc ter jo s pomočjo svojega brata Gustava s težavo rešil gotove smrti.

Ij Bogoskrumba. V soboto je policija aretovala 20letnega hlapca Nikolaja Rendolič, rodom iz Slunja, ki je v svoji sobi vpriču drugih vzela s stene Kristusovo in Marijino podobo, obe raztrgal in pri tem izustil besede, ki niso za javnost. Policija je suroveža izročila c. kr. deželnemu sodišču.

Ij Zaradi prepovedanega povratka je bil v soboto aretovan leta 1886. na Brdu pri Kamniku rojeni Franc Rak. Oddali so ga sodišču.

Ij Ujel se je. V soboto je prišel na magistrat s prisilnim potnim listom neki Engelbert Schmidt, rojen l. 1894. v slovenje-graškem okraju. Kakor že pri drugih oblastih, tako je tudi tukaj mislil, da bode dobil jesti potem pa da bode odpotoval dalje. Toda zmotil se je. Ko mu je policija natančneje preiskala obisti, je prišla na to, da ga že od leta 1910. radi nekega delikta preganja sodišče v policijski tiralici, vsled česar so ga dali v zapor, pozneje pa izročili sodišču.

Ij Umrla so v Ljubljani: Mihael Mencin, delavec, 68 let. — Ivan Lah, kočar, 34 let. — Neža Zore, užitarica, 72 let. — Ivana Povž, delavčeva žena, 31 let.

Ij Pozor! Po mestu krožijo ponarejeni 20vinarski novci. Kjer bi jih kaka sumljiva oseba utegnila razpečavati, naj se jo takoj izroči policiji.

Izpred sodišča.

IZPRED LJUBLJANSKEGA POROTNEGA SODIŠČA.

Otroke k tatvini zapeljevala. Na zatožni klopi sedi kot prva v tej porotni sešiji Marija Darovic, 32 let stara, pristojna v Prečno, bivša služkinja, že predkaznovana; imela je 3 nezakonske otroke. Josipu Murniku, trgovskemu potniku v Ljubljani, je umrla soproga in mu zapustila 3 nedoletne otročiče. Umevno, da mu

po smrti soproge ni preostalo drugega kakor poiskati si žensko, katera bi skrbela za vsakdanje potreščine za njegove otročiče in jih po njegovih navodilih pošteno vzgojevala. A mož se je zmotil v osebi današnje obdolženke, kajti Murnik, ki je vsled vednega popotovanja popolnoma zaupal gospodinjstvo in poveril vzgojo svojih otrok obdolženki Mariji Darovic, je prišel pozno do prepričanja, kako malo se je ta oseba brigala za njegove otroke. Na Jurjevo nedeljo lanskega leta je peljala Marija Darovic otroke svojega gospodarja na ljubljanski Grad. Pred odhodom od tod pridružila se je tem otrokom Lenica Marchotti, desetletna hčerka Ivana Marchottija, trgovca z usnjem v Ljubljani na sv. Petra cesti, ker je zgrešila svoje. Obdolženka je šla čez nekaj časa z Gradu ter peljala vse otroke v Weisovo gostilno v Trnovem kjer je zanje plačevala. Ker je bila pa Marchottijeva hčerka Lenica prijateljica z Milico Murnik in je obdolženka dobro poznala imovinske razmere Marchottijevih obitelji, zato ji je zabičala, da ji mora današnje stroške povrniti. Obenem jo je pa tudi podučila, kako mora svojemu očetu denar jemati. Neizkušena mlada deklica, ki je prišla popolnoma v oblast obdolženke, jo je ubogala in vse storila po njenem navodilu. Rekla ji je, da kadar gre oče opoldne k obedu, naj ostane ona v prodajalni, da naj se skrrije za vreče, potem ko bo videla, da ni nobenega v bližini, naj se po polasti denarja in ga ji prinese. Podučevala je deklico tudi, kako naj denar skrrije, namreč v hlače, nogovnice itd. Da bi neizkušeno mlado deklico še bolj zajela v svoje mreže, ji je pravila, da zahteva denar neka »šlogarca« (vedeževalka na karte), ki natanko vé, koliko denarja imajo Marchottijevi in da bo grozno srdita, če ne dobi denarja. Deklica jo je vedno ubogala, zlasti ker se je bala šlogarce ter je vedno iskala prilike, da je jemala doma denar. Navadno ni nosila sama denarja obdolženki, marveč ga je dajala svoji prijateljici Milici Murnik, katera ga ji je potem izročila. Ta deklica je bila tudi posredovalka med obdolženko Marijo Darovic in njeno prijateljico Lenico Marchotti. Milica Murnik pravi, da je Darovic jako osorno z njo postopala, če ji ni prinesla denarja ter jo celo klofutala, bila je takrat na vse jezna, največji revež pa je bil njeni brat Miljutin, tega je tepla in mu dajala slabšo hrano, dostikrat je dobil le star kruh. Nekoč je Lenica Marchotti vzela doma svojemu očetu bankovec za 1000 K, katerega sta z Milico Murnik zmenjale, nekaj kron zase pridržale, vse drugo je pa izročila iz strahu pred »šlogarco« Milici, ki je denar izročila Mariji Darovic. (Dalje sledi.)

Telefonska in brzajavna poročila.

ZMAGA S. L. S.

Železn ki, 26. februarja. Pri občinskih volitvah je zmagała S. L. S.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 26. februarja. Včeraj je prišlo tukaj do demonstracij. Demonstranti, večinoma delavci so oddajali ostre strele na policijo in metali nanjo kamenje. Policija je potegnila sablje. V spopadu je bilo na obeh straneh veliko ranjenih, en policist je bil težko ranjen. O polnoči so se demonstranti zopet zbrali na Jelačičevem trgu v Gornji ilici, pobili vse svetilke ter tako dolgo metali kamenje, da se je morala policija umakniti.

DEMONSTRACIJE V SPLITU.

Split, 26. februarja. V tukajšnjem mestnem gledišču se je vršil protestni shod proti razmeram v Banovini. Govorila sta dr. Smolaka in Trumbič. Nato se je vršil demonstrativni obhod. Pred mestno hišo so sežgali ogrsko zastavo. Zastavonošo in pet drugih demonstrantov so zaprli.

PODRŽAVLJENJE TRŽAŠKE MESTNE GIMNAZIJE IN REALKE.

Trst, 26. februarja. C. kr. namestništvo je naznanilo tržaškemu županu, da hoče naučno ministrstvo podržaviti mestne srednje šole, kot prvo pa mestno realko. Lahki so vsled tega razburjeni, ker se boje, da bo vlada potem na vseli teh zavodih uvedla slovenske vzporednice. Laškim krogom je tudi žal, da se napravi na mestnih učnih zavodih, kjer vlada nered in korupcija, s podržavljenjem potrebni red.

BOMBARDIRANJE BEIRUTA.

Pariz, 26. februarja. Vsi listi zelo ogorčeno protestirajo proti početju Italije. Od italijanske strani se trdi, da italijanske bojne ladje Beiruta niso nameravale bombardirati in ga tudi niso, ampak da so potopile le dve turški torpedovki, ki da ste hoteli spremljati turški tihotapski transport. Poročila iz Beiruta pa pravijo, da so Lahki pristanišče tako bombardirali, da je uprav opustošeno. Hiše ob morju so razrušene, med njimi dve banki, ranjenih in ubitih je okoli 150, sami domačini.

Carigrad, 26. februarja. Angleška, francoska in nemška vlada so poslale vsa-

ka po eno bojno ladjo proti Beirutu, da ščitijo svoje podanike. Avstro-Ogrska sedaj tega še ni odredila. Trdi se, da Lahki bombardementa niso nič naznanili, ampak začeli na mesto iznenadoma streljati.

Carigrad, 26. februarja. Ministrski svet je sklenil izgnati vse Italijane iz Beiruta, Aleppa in Sirije razun duhovnikov. Ako bi Italija svojo akcijo nadaljevala, se izženejo še ostali Italijani.

KREDITI ZA VOJSKO.

Rim, 26. februarja. Finančni minister je predložil zbornici zakon, s katerim zahteva za armado 140 milijonov izrednega kredita, za mornarico 30 milijonov, 10 in pol milijonov pa za nujne pristaniške zgradbe v Tripolisu, Bengaziju, Derna in Homsu, za saniteto, dva kabla iz Sirakuze v Tripolis in iz Sirakuze v Derno, nadalje za telegraf-ske in telefonske zveze v Severni Afriki.

AVTOMOBIL PRED SCHÖNBRUNNOM POGOREL.

Dunaj, 26. februarja. Danes sta se dva častnika generalnega štaba pripeljala pred Schönbrunn, da se podata v avdijenco k cesarju. Tik pred Schönbrunnom pa je začel avtomobil, v katerem sta sedela, goreti. Častnika sta hitro izstopila. Ogenj so pogasili.

EKSPLOZIJA.

Berolin, 26. februarja. V tovarni za kisik v Willmersdorfu se je zgodila velika eksplozija. Poslopje je zletelo v zrak, en strojnik je bil ubit, dva delavca ranjena. V okolišju pol kilometra so se vse hiše potresle.

VELIKI KNEZ LUKSEMBURŠKI UMRL.

Luksemburg, 26. februarja. Veliki knez Viljem luksemburški je umrl v 60. letu svoje starosti.

— **Trgovka A. Lukič** se mudi na Dunaju pri nakupu najmoderneje se spomladanske konfekcije za dame, gospode, dečke in deklice, na kar opozarjamo slavno občinstvo iz mesta in dežele.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9

prilporeča kot prvi slovenski izprašni in obštrano kon-

ostrokončni optik in strokovnjak svoj

optični zavod

lotščipalni-

ke, očala na-

tančno po

znanstvenih

in zdravniš-

kih pred-

pisih, toplom-

ere, zrako-

mere, dalno-

gleda l. t. d.

Vsa popra-

vila izvršu-

jem točno in

solidno v

svoji, ponaj-

novjšem si-

stemu elek-

tričnim obratom urejeno delavnico.

Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

Zahvala.

Mnogoštevilna vdeležba pri pogrebu moje blage sestre

J E R E

mi je v veliko tolažbo. Prav iskreno se zahvaljujem p. n. g. čast. kanoniku in dekanu J. Novaku, dež. poslancu Pihru, p. superioru in organistu, iz Brezje z Boh. gospodm, še posebno domačemu kaplanu za ljubeznjivo skrb za dušo rajne vso dolgo trajno, mučno bolezen do zadnjega izdihaleja, učiteljstvu s šolsko mladino, Marij. družbi in izobraž. društvu domačemu in Koprivniškemu, cerkv. pevcom, sorodnikom, župljanom domačim in iz Boh. Bistric—in Koprivnika, priporočevajo jo vsem v molitev!

Boh. Srednja vas 25. februarja 1912.

Ivan Berlic
župnik.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 26. februarja 1912.

Pšenica za april 1912 11-76

Rž za april 1912 10-67

Oves za april 1912 10-25

Koruza za maj 1912 8-88

Za takoj se iščeta v najem ena ali dve sobi

blizu sredine mesta. Ponudbe sprejema vratar deželne bolnice v Ljubljani.

Razpust občinskega zastopa v Pulju.

O tem poroču »Edinost«: Razpust občinskega zastopa oziroma mestnega sveta puljskega je vzbudil splošno sčuzacijo. Prišel pa je ta energični korak vlade tudi res povsem nepričakovano. Ker je pa znano, da vlada čuva svoje italijanske Benjamine kakor punčico svojega očesa, je jasno, da je morala imeti za ta svoj ukrep zelo tehtne razloge. In kakor se govori, so tu vmes pred vsem veliki neredi v občinskem gospodarstvu in občinskih računih. Italijanska večina mestnega sveta je delala dolge ter najemala posojila v svrhu izvedbe gotovih javnih del. Od vseh teh del pa se ni izvršilo takorekoč ničesar, a denar je kljub temu — izginil! To bi bil torej vzrok, da se je vlada odločila za ta povsem nepričakovan korak. Da z občinskimi računi v puljski mestni upravi ni vse v redu, dokazuje dejstvo, da vladni komisar baron Gorizzutti večeraj ni našel v mestnih blagajnah potrebnih denar, da bi mogel izplačati pometaje in druge na teden plačane delavce ter je moral vzeti v ta namen na račun občine pri Kreditu posojilo 5000 K. Tudi dejstvo, da so se uradniki in osobito voditelj blagajne uprli vladnemu komisarju ter mu niso hoteli izročiti ključev, dokazuje, da ni z občinskimi računi vse v redu. Tajnik planarne in vodovoda, gospod Benedetti, tudi večeraj še ni hotel baronu Gorizzuttiju izročiti občinskih zavodov, sklicevaje se pri tem na § 3. statuta občinskih zavodov, ki pravi, da ostane upravni svet, četudi je občinski svet razpuščen, v svoji funkciji toliko časa, da je konstituiran novi zastop. Tajnik je telefoniral članom upravnega sveta, ki sta bila na vrsti, gg. Boccasiniju in Petrisu. Ta dva sta se podala v občinske zavode, kjer sta tudi protestirala proti zahtevi barona Gorizzuttija, sklicevaje se na statut. Baron Gorizzutti je nato rekel, da pusti tam za kontrolo štiri svoje uradnike, ki jih je imel seboj. Svetovalca sta seveda tudi proti temu protestirala, a baron Gorizzutti je na kratko odgovoril, da v slučaju upiranja uporabi silo. Oba svetovalca sta na to potom okrožnice pozvala vse uradnike zavodov, naj ne priznajo nikake druge avtoritete izvzemši one upravnega sveta. Ko so opoldne uradniki izšli, je baron Gorizzutti pustil zapечатiti vrata raznih sob. Tajnik mu tudi še sedaj ni hotel izročiti ključev. Seveda je ob teh dogodkih vsa italijanska signoria Istre po konci. Posebno gospodje v Poreču stikajo glave skupaj in se posvetujejo o sredstvih, da bi preprečili stvari, ki imajo priti. Če jim bo vse to pomagalo, je seveda drugo vprašanje. Preveliki so grehi, ki jih ima italijanska oligarhija Istre na svoji vesti in konečno se zdi, da tudi ona ne odide nemezi maščevanja. Z ozirom na veliko razburjenje, katero kažejo Italijani zbog dogodkov v Pulju, je bilo pričakovati, da bodo tudi tržaški Italijani v sinočnji seji deželnega zbora vsaj v obliki kakega platoničnega protesta povzdigniti svoj glas v prilog svoje »zatirane« posestrime — italijanske Pule. Ali gospodom se je brzkone dozdevalo, da bo najbolje molčati. 24. t. m. popoldne je hotel deželni odbornik Salata revidirati občinske urade, a mu vladni komisar tega ni pustil ter mu zapretel, da ga s silo odstrani, ako bi pri tem vztrajal. Istrski deželni odbor (seveda samo laški člani) je proti razpustu protestiral, sklenil se pritožiti na ministrstvo in upravno sodišče in poslal deželnega glavarja Rizzija na Dunaj intervenirat. S prevzetjem občinskih zavodov v upravo vladnega komisarja nastane vprašanje: Kaj je z mestno hranilnico (civica cassa di risparmio), kjer se steka pupilarni denar. To je čisto občinski zavod, katero vodi poseben, od občinskega zastopa izvoljen kuratorij. Z razpustom občinske uprave je prenehala tudi funkcija tega kuratorija in samoobsebi umevno je, da prevzame tudi ta zavod vladni komisar v svojo upravo. S tem bi vsaj nastopile v tem zavodu normalne razmere in bi od zavoda imeli primeren delež dobička tudi Hrvatje, dočim so dosedaj vseh dobrot tega zavoda bili deležni le Italijani in celo regnikoli. — »Piccolo« poroča, da je bivši župan Varetton občinskim uradnikom ukazal, da morajo urade izročiti vladnemu komisarju, kar se je zgodilo 24. t. m. pozno zvečer.

PERZIJA.

Iz Teherana poročajo, da zahtevati Rusija in Angleška v skupni noti od perzijske vlade odstranitev perzijskega vojnega ministrstva, da se mora nadomestiti perzijsko armado s kozaki in žandarji, da se mora oddati kontrola zakladnega urada in carinskih dohod-

kov na jugu Angleški, na severu Rusiji. Za to dovoliti obe državi Perziji dva milijona rubljev posojila ter se zavzeti, da odstranite eksšaha in njegove brate. Londonska »Morningpost« poroča iz Teherana, da se je perzijska vlada že odločila, sprejeti pogoje angleško-ruske note, ako se v dogovoru prizna integriteta Perzije.

KITAJSKA REPUBLIKA.

Iz Mukdena poročajo: Takozvana družba neustrašenih je sporočila Juanšikaju, da se bo bojevala z orožjem v roki proti republiki.

Glasba.

Franc Gerbič: Slava nebeške kraljice. Dvajset Marijinih pesmi za mešan zbor. Op. 72. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. »Cerkveni glasbenik« piše o tej skladbi med drugimi: Vse pesmi so lepe, »dostojno melodijozne in iskreno občutne. Kot posebno lepe zbere treba omeniti: št. 5., 10., 11., 13., 15., 18. in 20. Zanimiv in bogat je Gerbič zlasti kot harmonik; v tem oziru ga moramo, kar se naše cerkvene glasbe tiče, pač prištevati najbolj modernim. Hromatike se precej poslužuje, a z dobrim uspehom in ne pretirano. Pa tudi, ko se giblje na čisto diatoničnih tleh, nam zna Gerbič nuditi prav zanimivih in okusno izbranih harmonij. Opozarjam zlasti na bogato zalogo njegovih zadržkov, prehitkov in raznih drugih neharmoničnih tonov, ki obilo pripomorejo k lepšavi glasbenega stavka. Zbirka, ki jo najtopleje priporočamo, se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena partituri: 3 K, posamezni glasovi po 60 h.

Anton Jakl: Orel, koračnica. Op. 41. Besede spisal Fran Kristan. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Cena 1 K. Preprosta in lahka, pa zelo efektivna koračnica. Trio ima podložen prav lep in idealno vznesen tekst. Jaklova koračnica bodi našim Orlom prav toplo priporočena.

Slovenska Straža.

Pristno voščene sveče v korist »Slovenske Straže« prodaja odlikovana tovarna J. Kopač v Gorici. Vse prečastite župne urade **opozarjamo** na to prvo slovensko tovarno sveče — pošteno bodo postreženi.

Zahtevajte povsod le vžigalice v korist obmejnim Slovencem. Druge vžigalice niso naše. Dolžnost vsakega somišljenika je, da rabi samo te vžigalice.

Drože v korist »Slovenske Straže« so priznane najboljše. Izdeluje jih domača drožarna Josipa Košmerl v Ljubljani, Franciščanska ulica št. 8. Te drože so popolnoma čiste brez vsakih primesij ter se kosajo tako v kakovosti, kakor tudi v ceni z vsakimi drugimi. Slovenske gospodinje, zahtevajte jih povsod!

Preklic.

Podpisani preklicujem, kar sem govoril zoper A. Vahtarja proti Neži Verhovnik.

Mihael Verhovnik,
Mengeš.

585

Važno za mlade trgovce!

Izredna prilika za samostojnost!

Proda se

oziroma tudi **odda v najem 30 let** obstoječa

trgovina z mešanim blagom

z velikim vsakoletnim prometom v večjem kraju na Dolenjskem, jako ugodno ležeča blizu farne cerkve. — Resni reflektanti s primernim kapitalom, ki žele podrobna pojasnila, naj naslove svoja vprašanja oziroma ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod **»Brez konkurence«**. Odgovor sledi v najkrajšem času. 587

Odda se za majev termin ali pa tako

stara gostilna s koncesijo

na dobrem glasu v najbližji okolici Ljubljane na zelo prometnem kraju. Poizve se 524 pri upravi tega lista pod št. 524.

Spominjajte se pri vseh priveditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

Odda se takoj pod zelo ugodnimi pogoji stara, dobro idoča 525

mala trgovina s špecerijskim blagom

v Ljubljani na zelo prometnem kraju. Za prevzete zadostuje K 2000 gotovine. Izve se pri upravi tega lista pod št. 525.

Umetni mlin

v dobro obiskanem trgu Spodnje Labodske doline, ob državni cesti in železnici, cerkev in šola v trgu, gotovi odjemalci, z žago, električno lučjo in kovačnico v hiši, vse lepo uravnano, 7 oravov zemljišča, z lepim sadovnikom, **se po ceni prod.** Vprašanja na upravo lista. 578

Kavarna »Central«
Danes in vsak dan

KONCERT

dunajskega damskega elitnega orkestra.

Kavarna vso noč odprta. Z velespoštovanjem

Štefan Miholič,
kavarnar.

577

Sprejme se takoj priden in zdrav 551

učenec za pekovsko obrt

pri Jeanu Schrey, Ljubljana, Gradišče.

Resna ponudba.

Mlad in simpatičen **veletrgovec** z obširnimi in zelo dobičkanosnimi podjetji itd. želi resnega znanja z izobraženo, zgovorno in simpatično gospico iz mesta ali z dežele. Prva pisma se prosijo na naslov: **Majnik 1912, Ljubljana, poste restante do 3. marca t. l.** — Popolna tajnost se jamči. 541

Lepa prihodnost.

Proda se iz proste roke

lepo posestvo

v lepem trgu ali pa v večji vasi na Notranjskem. Pri posestvu je trgovina z mešanim blagom, več vrst zaloge in gostilna s pronočiščem.

Več se izve pri upravi tega lista pod številko »50«. 580 2

2 gospoda

se sprejmeta takoj na privatno hrano in stanovanje. Soba je velika, zračna in novo opremljena. Poizve se v Zatiški ul. št. 1, I. desno. — Sprejme se tudi več gospodov na dobro hrano. 581

Društvo inženirjev v Ljubljani.

Redni občni zbor

584 se vrši dne 2. marca t. l. ob 8. uri zvečer v gornjih prostorih gostilne »Pri Roži« s sledečim dnevnim redom:

1. Naznanila predsedstva. — 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. — 3. Poročilo o društvenem delovanju v pretekli poslovni dobi. — 4. Poročilo o računskem zaključku. — 5. Poročilo preglednikov. — 6. Poročilo o proračunu za poslovno dobo 1912. — 7. Volitve: a) odbornikov, b) preglednikov, c) društvenega sode. — 8. Predlogi: a) odbora: O volitvi zastopnika v »Stalno delegacijo«; b) ing. Gustinčiča: O stališču društva napram uvedbi novih uradnih naslovov za tehniški status pri »Agrarskih operacijah«.

Takoj se odda lepa, zračna

mesečna soba

brez oprave, na solnčnem prostoru.

Več se izve: **Streliška ulica št. 20.**

Gabrijelčičeva gostilna na Brezjah

se takoj odda na račun. Več pove lastnica **Marija Gabrijelčičeva** na Brezjah (pošta Radovljica). 579

DUNAJ LONDON PARIS RIM 3380

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznani doktorja pl. **Trnkóczyja** kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medaje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljše in najuspešnejše sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1-20, veliki lonček K 2-.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodilom o rabi 80 vin., tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško blago Drogerijske cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon 190. 3481

Priporoča se na novo urejena

POZOR! trgovina črevljev

A. Schweitzer
Ljubljana, Prešernova ul. 48

Popolnoma novo blago iz najboljših tovarn. Črevlji po meri. Popravila po zmernih cenah. Gumijevi podplinki se prodajajo in pritrđijo. Izdelovanje in popravila lovskih in turistovskih črevljev. Pravi ameriški črevlji. Pristne rusko galoše po zelo nizki ceni. Telovadni črevlji.

427 **Važno! Za dijake posebne nizke cene.**

Odgovorni urednik: **Miha Moškerc.**